XV. évfolyam. Csikszereda, 1903. márczius 11. 11. szám.

CSIKI LAPOK

POLITIKAI, KÖZGAZDASAGI és TÁRDASALMI HETILAP.

Szerkesztőség és kiadóhivatal: Szvoboda Testvérek könyvkereskedése, hová a lap szellemi részét illető minden közlemény, valamint hirdetések s előfizetési díjak is küldendők.

Megjelenik a lap Minden Szerdán. Kéziratok nem adatnak vissza.

FELELŐS SZERKESZTŐ: Dr. FEJÉR ANTAL, ügyvéd.

Nyilttéri czikkek soronként 40 fillérért közöltetnek. Egyes lap ára 20 fillér.

Előfizetési ár: Egész évre 8 kor. (Külföldre) 12 kor. Félévre 4 kor. Negyedévre 2 kor. Hirdetési díjak a legolcsóbban számittatnak

Mennénk haza s nem lehet.

Bukarest, febr. hó.

Ezt a panaszt hangoztatja sok kivándorolt magyar itt az idegenben. Öregek, ifjak ajkáról napi imádságkép hangzik el a sohajtás „mennénk haza s nem lehet".

E pár sokat mondó szóra önkéntelenül merül fel a kérdés. Ugyan mért? — Miért nem mehetnek haza azok az öreg iparosok, kik szorgalmas munka után annyi vagyonnal birnak, hogy otthon kényelmesen megélhetnének belőle s még a község polgárainak is segitségekre lehetnének. Példa rá Csikdelnén letelepült Ábrahám István volt bukaresti kovács mester is. — Miért nem mehetnek haza az ifjak, kik itt születtek magyar szülőktől, mesterséget tanultak, hogy otthon hazájokban (igaz az a haza csak képzelt hazájok) tegyenek eleget a legszentebb polgári kötelességnek, a katonai szolgálatnak. Miért nem mehetünk haza? Az előbbiek nagy része azért mert gyermekkorában a farkasok vámsorompoján át csemepészték Romániába, itt eladták két Napoleonért egy-egy iparosnak, kinél mégis ügygyelbajjal felcseperedett, mesterséget tanult, később mester lett, vagyont szerzett de fájdalom e küzdelmek közepett nem tett eleget katonai kötelezettségének sem itt, sem amott, s igy most a két haza-között gyüjtött vagyonával, gyermekei s családjával együtt, kiket törvény nélkül bár, de meg alapitott — boldogtalan — haza menne de nem lehet. Nagy teher nehezül lelkére, mert nem csak a tulajdon hontalanságát érzi; de kétszeresen fáj neki az a gondolat is, hogy sem hazát, sem nevet nem adhat gyermekeinek.

Haza mennének katona köteles ifjaink is. De nem lehet. Szüleik elvesztették a polgárjogot s ha otthon jelentkeznek is katonai szolgálatra, nem fogadják el. — Példát is mondhatok reá.

Igy van Ötvös Balázs ki Brailán született s jelenleg a Gyulafehérvári főgimn. 8-ad osztályos növendéke. Apja csikszépvizi illetőségű, ki elvesztette polgári jogát. A szegény anya ki itt Bukarestben cseléd (szakácsné) béréből otthon neveletie gyermekét, hogy tisztességes magyar embert neveljen belőle. Most az ifju otthon önkénytesi jogért folyamodott s mi a válasz reá? A hogy nem lehet. Menjen oda katonáskodni, a hol született Romániába, mert atya elvesztette magyar honpolgári jogát.

Ime Románia nem erőszakkal nyeli el a magyart, hanem kebelére fogadja azokat kik haza menni nem tudnak; megtüri őket itt mint jog nélküli adófizető polgárokat, elfogadja katonai szolgálatra is; miért is ne fogadná, mikor hazulról utasitják ide még a képzett magyar ifjut is. Kihez menjen tanácsért, hová forduljon? Hisz mindenütt a törvény szigorára hivatkozva, visszautasitatik.

A magyar törvény könyv paragrafusa az 1886-ik évi XXII törvény czikk 6 § ugy intézkedik hogy a fiu ott bir illetőséggel hol atya birt. — Igen, de ha az apa könyelműsége folytán elvesztette polgári jogát, miért kell hontatlanná tenni a büntelen gyermeket is? A kivándorolt osztrák alattvaló soha sem vesziti el polgári jogát, s lám a vele sziámi iker testvér Magyart, ha a szegénység, a nyomor sok éven át fizetés képtelenné teszi. egyszerüen földönfutová lenni kényszeritik. Ez az oka hogy az az iparos ki itt nem kap munkát, mert elvesztette otthoni jogát, mert pár katonai gyakorlatát elmulasztotta, vagy talán kis gyerek korában kerülve ide, nem is állott sorozatra sehol, nem haza, hanem a szabad Amerika és Ausztráliába törekszik. Ez az oka hogy igen sok iparos itt eladva vagyonkáját csak e tavaszon is, nem haza, hanem Amerikába vitorlázott. A második hontalanságból a harmadikba.

Mivel lehetne véget vetni ez állapotnak? Hivatalos kérelmezgetésekkel bizonyára nem, mert népünk ehez nem ért, de nem is mer hozzá fogni.

Egyetlen ut és mód volna, ha a polgár-jog vesztettek s a katonai szolgálat elől menekültek hozzá tartozóikkal általános kegyelmet nyernének, oly záradékkal hogy a jelentkezés napjától ismét kötelesség tudó, törvény tisztelő polgárok törekednek lenni fátyolt vetve a multra, vissza adnák e földön futó hontalanoknak elvesztetett lelki nyugalmát s vele az édes hazát, melyet bármily forron szeressenek is, kerülni kénytelenek.

Megváltoznék akkor a társadalmi rend és élet is, meg, mert az ifjak biztos tudattal mennének szülőföldjükre katonáskodni s aztán legnagyobb része tán otthon is maradva, folytatná a mesterséget, mert az itt született magyar ifjak általán mesteremberek.

Megszünnék a nevetségességig nagy számu vadházasság, miknek első sorban oka, hogy az illetők igazság hiányában nem köthetnek házasságot, sem a Konzuláton, sem a Pimarián (polgármesteri hivatal). Mennyi szerencsétlen szülött nyerne igy tisztességes nevet és hazát Végre azt is számitásba lehetne venni, hogy sok polgárjog vesztett öreg iparos van, kiket népes családjával s tisztességes vagyonával itt kötve tart a kényszer, mert a családfő 40–50 év előtt került ide s nem katonáskodott, az ilyenek népes családjaik s igen sokan szép vagyonkájokkal itt vesznek örökre.

Ha a mit jóvá már nem tehetnek, elengednék a bün büntetését s az ilyeneket is kegyelmébe fogadná a magyar haza, bizony sokan haza mennének családjaikkal s vagyonukkal s gyarapitanák mind kettővel a haza szükségletét, mire bizonyára elég szüksége van Magyarországnak is.

Bálint.

— **A képviselőház ülései.** A képviselőház a mult hét folyamán is a katonai javaslatokkal foglalkozott. A kormánypárt részéről a javaslat mellett csak *Sréter* Adolf szólalt fel még pedig igen temperamentumosan, sőt szenvedelmesen. A nagy terheken könnyebbiteni akar a két évi szolgálati idővel. Szükségesnek tartja, hogy a magyar ezredekben a kiképzés nyelve magyar legyen és magyar tisztek alkalmaztassanak. A magyar ezredek számára a magyar tisztek magyar nyelven képeztessenek. A javaslatot megszavazza. A javaslat ellen beszéltek: *Benedek* János, ki négy óra hosszáig szónokolt s végül határozati javaslatot nyujtott be az iránt, hogy a hadsereg igazi, nép hadsereg legyen, a katonatisztek házassági óvadékát szüntessék meg, a párbajt törüljék el s e legénységi osztályba tartozók is megszerezhessék a tiszti minősitést. *Brázay* Kálmán szerint a gazdasági élet fejlesztésére kell nagyobb gondot forditani. A javaslatot nem fogadja el. *Lovászy* Márton azt javasolja, hogy Boszniát szorosabban be kell vonni a magyar érdekkörbe s a bosznai négy metrópolitát a karlocsai patriárka fönhatósága alá kell rendelni. Határozati javaslatot nyujt be a honvédségnek tüzérséggel való ellátása iránt. *Luby* Béla szintén határozati javaslatot ad be, hogy magyar állampolgárt *ne alkalmazzanak az osztrák csapatokban*, a magyar ezredeket pedig azonnal rendeljék haza. *Justh* Gyula szerint a népek valódi érdeke és óhaja az általános lefegyverzés és világ béke, ennek érdekében kellene kezdeményező lépéseket tenni. A legnagyobb anomália, valóságos képtelenség az, hogy az állam nyelve az állam egyik intézményében kénytelen legyen egy idegen nyelv előtt meghátrálni. — A magyar nyelvet tehát be kell vinni a hadseregbe. — A javaslatot nem szavazza meg. *Pozsgay* Miklós arról beszél, hogy a kulturális czélokra soha sincs fedezet, de a hadseregre mindig van. Határozati javaslatot nyujt be, hogy a katonákat béke idején tiltsák el az oldal fegyver viseléstől. *Reich* Aladár szükségtelennek tartja a fegyverzés fokozását, mert Európában a közel jövőben nem lehet háboru. Határozati javaslatot nyujt be az iránt, hogy a magyar csapatokra vonatkozó ügyekben a honvédelmi miniszter intézkedjék. *Eötvös* Károly beszélt azután általános figyelem mellett. Az obstrukczió miatt tett szemrehányást nem fogadja el, mert a törvény biztositja az országnak azon jogát, hogy az megajánlás feltételeit megállapitsa. Ezután Deák Ferencsel igyekezett be bizonyitani, hogy az obstrukczió jogos. Beszéde végén a volt nemzeti párttal foglalkozott. E párt nevével és működésével sok

A „CSIKI LAPOK" TÁRCZÁJA.

Szabadságharcz.

— Irta: **Zsögön Zoltán.** —

Mennyit beszélt erről szegény apám!
S mint egy mesét, epedve hallgatám.
'Oh, csak tovább!' „Szebennél folyt a harcz ..."
És elsápadt, majd fellángolt az arcz.
És csak beszélt, beszélt öreg szülém
S végül mindig könyet láttam szemén.
Miért e könyv, mért? — Sejtettem csupán
S a mit sejték, később azt megtudám.

Nagyházunkban szép, régi tálason
Aranyhimzésü vánkos állt s azon
Egy könyv. — Megülve minden nagy napot —
Apám e könyvből hosszan olvasott.
Egyszer — gyermek valék — ölébe vett,
— Sugár játszott fakó betűk felett —
'Mi szép e könyv! Megirva benn' mi van?'
Kérdém s ő szólt: „Szabadságharcz, fiam;
Szent háboru, melyben sok honfi viv
S elvérzik dicsőn, büszkén a szív.
. . . És olvasott tovább soká szülém
S végül ismét könyet láttam szemén;
— A vén cseléd bejött lábujjhegyen
És ő is könnyezett, sirt csendesen. —
Miért e könyv, mért? — Sejtettem csupán
S a mit sejték, később azt megtudám.

Aztán a könyvben voltak képek is.
Elül: vitézek, köztük gyermek is;
A harczmező egészen vérben állt,
S a kis csapat büszkén előre szállt;
Csillagként hullott az ellen sora!
— Nem lesz hasonló harcz talán soha! —
Tündér csaták, miket dajkám dalolt:
— Csodás beszéd, — ott mind lefestve volt.
. . . Ágyu tüznél a sápadt arcz *mi szép!*
— Nincsen fenségesb ennél semmi kép —
Midőn golyó süvölt s hülő ajak
Annyit susog: előre, honfiak! —
Oh, mint néztem; némán hogy bámulám
S megtört hangon mondá szegény apám:
„Ez a dicső szabadságharcz, fiam!
Igy küzdöttünk s vérzénk mindannyian
S a kik elhultak a nehéz csatán,
Azok csak boldogok, azok csupán!"
És könnyezett ő, meg a vén cseléd.
— Miért e könyv? Mért e fájó beszéd? —

Tovább megint más kép tárult elém:
Borzasztó, nézni is alig merém.
Égő falvaknak rémes lángja volt
S mig lángok közt a vér patakja folyt,
A bősz sereg vadul kardélre hányt
Aggot, kicsinyt és védtelen leányt.
Rémült asszony — látván vérző fiát —
Hozzá rohant s reá veté magát
És esdekelt a bősz hordák előtt —
S lovak patája némitá el őt.
A gyönge szüz, keresve szebb halált,
Kézlött, mig birt — s gyalázatot talált:
Iszapba hullt tengersötét haja,
Kaczajba fult szivet rázó joja.
„Tovább!"

Tovább: Halványan kelt a nap
S a vérmező felett holló csapat
Sötéten szállt. — Akasztófák alá
A hősöket pribék nép hurczolá.
S aranygalléros hóhérok között
Bitón halt meg, kit vad kény üldözött.
Borzasztó! Nézni is alig merém:
Csak ugy halkan, susogva kérdezém:
„Ez, itt, ez is *szabadságharcz*, apám? —
Nem, oh, nem ilyen a *szent* harcz talán!?"
. . . És könnyezénk, sirtunk keservesen. —
Oh, áldd meg könnyeinket, Istenem!
Haragra több csapást ne mérj reánk
És add meg azt, mért annyit harczolánk!

Márczius 15.

A nemzetnek egy czélja van: *hogy önmagáért éljen!* Hisztóriai feladata: kibontakozni az idegen uralom alul. Őseinket az eszme vezérelte: a nyiltan kitüzött nagy nemzeti czél, mert a nemzeti lét a legfőbb szempont a nemzet előtt.

Évszázados küzdelmünk ez eszme diadalra juttatásában áll. Ellenfelünk az összbirodalmi eszme volt. Ezért tört megsemmisitésünkre a hatalom. Elkobozta közszabadságunkat s mi csak rongygyá tépett alkotmányunkkal takargattuk megsértett nemzeti önállóságunkat; nyelvünk számüzve volt a törvényhozásból és a társadalomból; utjában állott a magyar nemzeti állam kiépitésének s a sokféle törvénykezési, gazdasági, kulturális reformoknak; gátolta a kor szelleme által is követelt demokrátikus átalakitását a rendi alkotmánynak, mert tudta, hogy az a nemzeti erő egységesitésének s igy növekedésének lesz az előmozditója.

Az *eszme* azonban élt, mert elnyomni igen, de megfojtani nem lehetett. A Gondviselés nagy szellemeket adott hazánknak, kik lángoló hazaszeretettel, igazi lelkesedéssel előkészitették a nemzetet a későbbi nagy átalakulásokra. A költő éneke hangzott e hazában:

„Jogot a népnek az emberiség
Nagy szent nevében, adjatok jogot
S a hon nevében egyszersmind, a mely
Eldől, ha nem nyer uj védoszlopot.
Az alkotmány rózsája a tiétek,
Töviseit a nép közé vetétek;
Ide a rózsa néhány levelét
S vegyétek vissza a tövis felét"!

Hazánk legnagyobbjai az uj eszmékkel áthatották a nemesség lelkét. Követelték alkotmányos életünknek valódi képviseleti irányban való fejlesztését; hangoztatták a köztehervisélést; hirdették az örök emberi jogok *természeti és erkölcsi elvehetetlenségét;* szót emeltek a népszabadságért s tiszta lélekkel és szent czéllal küzdöttek a haza és fejedelem közös elválhatlan érdekének kifejlődéséért.

Az alvó század felébredt. Az eszmék nagyszerüsége s az örök emberi jogok megvalósulásában vetett hit és bizodalom oly nemzedéket szült, mely képes volt nagy nemzeti feladatok kivivására, mely lelkesedett és küzdött a jövőért! Erőszak el nem némitotta; anyagi érdek el nem tántoritotta; a hatalom kegye meg nem téveszette s „minden börtön, melyet számára nyitottak fel, templommá változott, melyben Magyarország szabadságáért hangzott fel az imádság".

1848-ban a tavaszi szellő alig élesztő fel a nagy természetet dermedtségéből, forradalmi szél süvöltött végig Európán, mely lelkesedésbe hozta a pesti ifjuságot is, öntudatra ébresztette a népet s márczius 15-én kifakasztá az annyira óhajtott virágot — a magyar szabadságot.

„Egy szóvá s egy érzelemmé
Olvadt össze a haza:
Az érzelem „lelkesülés",
A szó „szabadság" vala"!

Nem volt e napon véres összeütközés; nem rombolt a népszenvedély torlaszokat emelve; nem sérté meg a törvény és béke korlátait; csak lelkesedett és *cselekedett* az ifjuság.

Az ifjuság fellépése s a „vérpezsditő" költemény, a „Talpra magyar" elragadta a népet s létrejöt a sajtószabadság első nyomtatott terméke a *néphatalom* müve. Gondolat, érzés lerázta békóit, széttörte a sajtó korlátait. A lelkesedés hozta létre a 12 pontot, mely „alapprogrammja a megujhodott Magyarország alkotmányéletének".

Vér nem folyt a sajtószabadság e diadalünnepén s nem rettentette meg az ifjuságot az, hogy az osztráktüzérség égő kanócozsal kezében Buda várából Pestre irányitotta ágyuit! Eszmék diadala 1848 márczius 15., mert e napon a gondolat szabadságával együtt „a föld s a nép felszabadulásának korszaka is felvirradt hazánkban".

A népszabadság, a néphatalom kitörése volt a nemzeti eszmékért és az örök emberi jogokért; az első forradalmi lépés, mely odakiáltja a hatalomnak: nem türjük tovább az önkényt a rabigát!

Lapunk mai számához egy fél ív melléklet van csatolva.

nemzeti vágy és hazafias törekvés volt összekapcsolva. Lehetetlennek tartja, hogy a nemzeti párt derék férfiai a fusióval együtt, *minden hazafias* törekvésük nyomát is elvesztették volna. Várja tőlük a segitséget nem az ellenzéknek, hanem a hazának. Határozati javaslatot nyujt be, hogy a kormány a nemzeti hadsereg felállításáról és a honvédségel való egyesitéséről azonnal terjesszen be törvényjavaslatot. *Boda* Vilmos asintén jogosultnak tartja az obstrukciót. Határozati javaslatot nyujt be, hogy a közös hadsereg magyar ezredelben a magyar vezényleti nyelv és magyar jelvények alkalmaztassanak. A javaslat ellen beszéltek még *Gabányi* Miklós és *Horváth* Gyula. Előbbinek azon kifejezése, hogy Fejérváry egyik lábával a pensióban, a másik lábával a koporsóban van, mig a saját pártjánál is visszatetszését szült. A márczius 7-iki ülésben a Budapesten tartandó népgyűlést tárgyalták azután kérvények és interpellácziók következtek.

Márczius 15.

Még pár nap és itt van Marczius 15. Már a rómaiaknál nevezetes nap volt Márczius idusa, a nagy római tragikus haláláról és a tőr szurások alatt leroskadó bálduklói Czézár ajkairól elhangzó „Et tu mi fili, Brute! szálló igeképpen fenmaradt egész korunkig.

1848. Márczius 15 höz szintén fűződnek jelszavak, még pedig nagy és szent jelszavak, melyek akkor a villám szárnyain járták be az országot Kárpátoktól Adriáig és minden ajakról felhangzottak: *„Szabadság, egyenlőség, testvériség“*. És azóta minden évben s még ezután hosszas ideig minden évben ugy ünnepeltük és ugy fogjuk ünnepelni Márczius 15 dikét, mint a szabadság, egyenlőség és testvériség nagy napját, tőlünk kitelhető fénynyel és lelkesedéssel.

A mint a hirlapokból olvasunk a közelgő Márczius 15 nek méltó megünneplésére az *egész* országban nagyban folynak az előkészületek és a nagy napot itt vármegyénkben is meg fogják ünnepelni, még pedig majdnem minden nagyobb községben. Eddig a következő tudósitásokat vettük:

Csikszeredában egy polgárokból alakult rendező *bizottság vette kezébe az ügyet és két* irányban fáradozik, egyfelől azért, hogy az ünnep méltó legyen a nagy naphoz, másfelől pedig azért, hogy az ünnepélyen megjelenő öreg honvédek megvendégeltessenek.

Az első czélból programmot állitott össze, melynek főbb pontjai a következők: 1. *Elnöki megnyitó*, tartja: *Darvas* Béla. 2. *Himnusz*, előadja a helybeli dalegylet. 3. *Szavalat*. 4. *Alkalmi beszéd*, tartja *Bothár* Béla. 5. *Alkalmi ének*, előadja a dalegylet. 6. *Szavalat*. 7. *Beszéd az öreg honvédekhez*, tartja *Hajnód* Ignácz. *A Szózat*, előadja a dalegyesület. Gyülekezés a Kossuth szálloda előtt, a honnan az öreg honvédek s más kivonult testületek tagjai délelőtt féltiz órakor zeneszó mellett a helybeli róm. kath. templomba vonulnak isteni tiszteletre. Istentisztelet után az ünnepély a fentebb közölt programm szerint kedvező idő esetén a város háza előtti téren, kedvezőtlen idő esetén a Kossuth szálló nagytermében fog megtartatni.

A második czél az öreg honvédek megvendégelése, melynek *megvalósitására gyüjtőiveket* bocsájtottak ki, azonkivül az ünnepély alkalmával erre a czélra egy pár fillért mindenkitől szivesen fogadnak.

A város és közel vidék közönségét a minél tömegesebb megjelenésre plakátokon szólitják fel.

Márczius 15-ének ünneplése a ref. egyházban. Vasárnap d. e. 10 órakor a ref. templomban márcz. 15 iki ünnepély tartatik. Szónoki beszédet tart Bitay lelkipásztor. Közönség és testületek az ünnepélyre ez uton meghivatnak.

A csiksomlyói róm. kath. főgimnázium önképzőkörének ünnepélye. A csiksomlyói róm. kath. főgimnázium önképzőköre folyó évi márczius 15-én délután 4 órakor ünnepélyt rendez az alábbi műsorral: 1. Nyitány Dománffytől, előadja a zenekar. 2. Ünnepi beszéd, tartja Pap Béla VIII. o. t. az önképzőkör elnöke. 3. „Székelyföldön“, előadja a fiúk kar. 4. „Talpra magyar“, szavalja Kölönte Géza VII. o. t. 5. „Kurucz nóták“, előadja a zenekar. 6. „Székelyek a szabadságharczban“, felolvasás, tartja Albert Vilmos VII. o. t. 7. „Viharban“ Dürnertől, énekli a férfikar. 8. Nővérek, irta Inczédy László, szavalja Pál Gyula VII. o. t. 9. „Zengje keblünk“, Zsasskovszkytól, énekli a férfikar. 10. „Honvágy“, irta Rudnyánszky Gyula, szavalja Csergó Gábor VIII. o. t. 11. Hunyadi induló, irta Erkel Ferencz, előadja a zenekar. 12. „Kossuth nóta“, uniszonó. — A t. szülőket és tanügybarátokat ez uton hivja meg a rendezőség.

Márczius 15 a tanitóképzőben. A csiksomlyói r. k. tanitóképző-int. ifjs. Önképzőköre az ezernyolczszáznegyvennyolczadiki márczius események emlékezetére f. hó 15 én d. u. 3 órától kezdődőleg ünnepséget rendez az intézet gyakorlóiskolájának nagytermében a következő műsorral: 1. Himnusz. Uniszonó. 2. Rákoczy nyitány. Játsza: az Önk. K. Zenekara, Kalivoda D. zenevezető közreműködésével. 4. „Szabad sajtó. Zen. Dománffyből. Előadja: az Önk. K énekkara. 3. Felolvas: Földes Zoltán, IV. é. növ. 5. A „Talpra magyar“t. szav. Mihály J., III. é. n. 6. Hegedű-trió. Előadják: Romhányi J. IV., Lacz K. III. és Zupán M. II. éves nözendékek. 7. „Szép Ilonka“ Melodráma. Előadja: Vargha F. IV, kiséri Romhányi J. IV. é. növ. 8. Hol a tavasznak.“ Énekli: az énekkar. 9. *Mi a haza, szav. Blénessy K., III. é. n. 10.* Szózat, Uniszonó.

Márczius tizenötödike. Gyergyószentmiklós hazafias közönsége a folyó évben is megünnepeli nemzeti ujraébredésünk napját. A rendező-bizottság ez alkalomra a következő meghivót bocsátotta ki: Meghivó 1848. márczius 15 ének 55-ik évfordulója alkalmából Gyergyószentmiklóson a községház nagy gyülésterében és a fötéren 1903. márczius 15-én tartandó nemzeti ünnepélyre. A belépti dijak az elagott 1848 s honvédek javára forditatnak. I—II. sor 1 kor., III—V. sor 60 fillér. Jegyek előre válthatók Berecz k Sándor községi pénztárnok urnál. Műsor: 1. Gyülekezés a községházánál reggeli 9 órakor s együttes felvonulás a latin szert. róm. kath. templomba. 2. Ünnepélyes hálaadó isteni tisztelet fél 10 órakor, mely után visszavonulás a községházához, melynek nagy gyülésterében a nemzeti ünnepély következő műsorral folytattatik: 3. Himnusz. Egressytől. Előadja a gyószentmiklósi dalárda. 4. Elnöki *megnyitó. Tartja Dr. Lázár János ur. 5. Márczius* 15 ike. Jakab Ödöntől. Szavalja Simon Ádám. 6. Fohász. Ének. 7. Ünnepi beszéd. Tartja Guelminó József. 8. Szilágyi Erzsébet. Tóth Kálmántól. Szavalja Lázár Mariska k. a. 9. Élj őseink hazája. Schumantól. Énekli a gyószentmiklósi dalegylet. 10. Szózat. Énekli a polgári dalegylet. Kedvező időjárás esetén délután 4 órakor a főtéren népies ünnepély a következő műsorral: 1. Himnusz, előadja a polgári dalegylet. 2. Talpra magyar. Szavalja Kiss Lajos ur. 3, Ünnepi beszéd. Tartja Novák Albert ur. 4. Alkalmi szavalat. Előadja Szabó Márton ur. 5. Élj őseink hazája. Énekli a gyószentmiklósi dalegylet. Este 8 órakor társas vacsora az ipartestület villamosan világitott összes helyiségeiben külön 2 K. 40 f. részvételi dij mellett.

Gyergyoditroban a tantestület kezdeményezéséből a község közművelődési egyesületei rendeznek a szabadság hajnalának emlék napján hazafias ünnepet. A rendező bizottság az ünnepély sorrendjét következőleg állapitotta meg. — Délelőtt 10 órakor ünnepélyes szent mise, melyen a közművelődési egyesületek testületileg jelennek meg. Szent mise után a községháza nagytermében következik az ünnepély: 1. Elnöki megnyitó. 2. „Hymnusz“ énekszám 3. „Talpra magyar“ szavalat, 4. Ünnepi alkalmi beszéd. 5. „Tavasz elmult“ énekszám. 6. Hazafias szavalat. 7. „Szózat.“

Gyergyóremetén a nem rég alakult Polgári Olvasókör, mely helyes és hazafias működésének csak közelebbről is több alkalommal adta jelét, nagyszabásu ünnepséggel ülj meg márczius 15 ét. Az ünnepély a néhai Málnás Gergely féle helyiségben este 7 órakor veszi kezdetét a következő műsorral: 1. Megnyitó és felolvasás, tartja Kénosy Géza elnök. 2. Himnusz énekli a vegyeskar. 3. Alkalmi szavalat, Vizi Jánostól. 4. Szózat. Énekli a vegyeskar. 5. „Petőfi.“ Egy felvonásos alkalmi szindarab. Végül társas vacsora.

A megyei közigazgatási bizottság ülése.

Csikszereda, márczius 9.

A közigazgatási bizottság mai rendes havi ülése, mely Mikó Bálint főispán ur elnöklete alatt tartatott meg kevés közérdekü s többnyire magánosokat és testületeket érintő ügyekkel foglalkozott; az előadói jelentések sem tartalmazván különös jelentőséggel biró mozzanatokat; tehát röviden némely szőnyegen forgott tárgyak ismertetésére szoritkozunk.

A belügyminiszter dr. Némety Károlynak „A közigazgatási eljárás egyszerüsitése“ czimü munkáját ajánlván, abból egy példány a közigazgatási bizottság használatára megrendeltetni hatázoztatott.

Bemutattatott két salamási lakósnak a megyei főszámvevőhöz intézett nyilatkozata, mely szerint Kovács Lajos gy.-szentmiklósi kir. közjegyző a Palágyi Sándor várhegyi közjegyző a ellen folytatott fegyelmi ügyben őket hamis tanuság tételre szóllitotta volna fel.

A feljelentést a bizottság a büntető eljárás meginditása végett a kir. ügyészségnek kiadni határozta.

A gyimesbükki gör. kath. iskolaszék tagjai a képviselőtestület által az állami elemi népiskola épitéséhez való hozzájárulás tárgyában hozott *határozat ellen felszólamlással éltek, mit a* bizottság elutasitott, mert bár igaz, hogy a gör. katholikusoknak van saját hitfelekezeti iskolájuk, melyek fentartásáról ők gondoskodnak, de mert ezen iskolát a község szétszort fekvésénél fogva még a gör. kat. hitfelekezetüek gyermekei sem mind közelithetik meg és minthogy ezen iskola szük volta miatt az összes felekezeti tanulók befogadására amugy sem elegendő stb. a felszólalásnak nem volt hely adható.

Csikszépvizi Ferencz Dénes és társa kérést adtak be, hogy a képviselő testület szorittassék rá, miszerint az utobbi időkben a községbe letelepedett idegenektől települési dijak szedessenek.

A kérés a netán meglévő települési szabályrendelet alkalmazása iránt kiadatott a képviselőtestületnek.

Jakab Lajos csikszentmihályi lelkész, alesperes a községi képviselő testületi tagok választását helyben hagyó igazoló választmányi határozat ellen felebbezvén, a bizottság a felebbezésnek nem adott helyet, mert a kifogások részint valóttanoknak bizonyultak, részint más oldalról megczáfoltattak.

Figyelmet érdemel a bizottságnak a szép visi birtokossági vagyonnak kezelésére nézve hozott közbirtokossági megfelebbezett határozatokra kimondott bizottsági végzés.

A birtokosság azon határozata, hogy a „Farkas havas“ és „Sóvé-utja“ nevü erdőrészekből 70 hold arányositási költségek fedezésére és iskola épitési czélra nyilt árverésen értékesitessék azon módositással hagyatott helyben, hogy ha a külbirtokosok kivánnák a felhasználat értékesitéséből befolyt pénzösszegnek jogosultságuk arányában rájuk eső része, mely az iskolaépitési költségekre lenne elforditandó — nekik készpénzben kifizetendő.

A birtokossági határozat azon része, melyben az „Áldomás“ nevü erdő értékesitéséből befolyt és letétbe helyezett 31,000 koronának arányositási költségekre kért elforditása megtagadtatott, a panasz mellőzésével helybenhagyatott ugyan, ellenben azt a részt, melylyel ezen 31000 korona kizárólag a 3 székely tizes birtokosság tulajdonának nyilvánittatott, a bizottság hatályon kivül helyezte, valamint hatályon kivül helyezte azt a részt is, melylyel a Kuria döntvényével szemben a 3 tizes birtokossága használatában volt ingatlanokat továbbra is kizárólag csak ezen birtokosság tulajdonának nyilvánitotta; megsemmisitette végül azt a határozatát, melylyel az erdészeti bizottság határozata ellenére a 3 tizes székely *birtokosság számadásainak a közbirtokosság* gyülése elé terjesztését mellőzve, azt a 3 tizes hatáskörébe tartozónak jelentette ki.

Helyeslésével fogadta a bizottság Udvarhelymegye közönségének abbeli elhatározását, hogy Csikmegyében lakó, de Udvarhelymegyében két koronát felül nem haladó állami egyenes adót fizetőknek Udvarhelymegyében az utadó kivetési lajstromokba való felvételét mellőzte, mivel szemben egyuttal bizottságuk is a viszonosságot kimondotta.

Borszéki Bojum Lipótnak egy ajtó nyitást engedélyező alispáni másodfoku határozat ellen a fürdő üzlet igazgatósága által beadott felebbezés elutasittatott, mert az engedélyezett ajtónyitás a vármegyei épitkezési szabályrendeletbe nem ütközik, azonkivül pedig elfogadható indok fel nem hozatott.

Csatószegi Miklós Agoston mozórendőri kihágásos ügye ujabbi felvétele iránti kérésének hely adatott s a főszolgabirónak az eljárás megindittása végett kiadatni határoztatott.

Keresztes Gyula csikszeredai lakós által épitési ügyének ujra felvétele iránt beadott kérésnek hely nem adatott.

Kovács Antal csikszentmiklósi anyakönyvvezető helyettesnek 50 korona müködési pótdij az anyakönyvvezetői illetékből kiutaltatni határoztatott.

Szaniszló Kálmán k.-ujfalvi anyakönyvvezető tiszteletdijának 200 koronára és Tima Ádám anyakönyvvezető helyettes tiszteletdijának 60 koronára való felemelése, valamint Balázsi Sándor jakabfalvi anyakönyvvezető helyettesnek 10 korona pótdij kiutalása javaslatba hozatott.

Csikszentmihály község képviselőtestületének azon határozata, melylyel az épiteni-tervelt iskolaház épitési költségeit erdőeladásból szándékozott fedezni a közigazgatási bizottság erdészeti bizottságának figyelmébe ajánltatott. —

A székely iparkamara közgyülése.

Marosvásárhely, 1903. febr. 27.

A marosvásárhelyi kereskedelmi és iparkamara február 27-én érdekes gyülést tartott *Tauszik* B. Hugó kir. tanácsos elnöklete alatt.

Elnöki közlések során bejelentetett, hogy a keresk. miniszter Csernáth Sándor marosvásárhelyi szijgyártónak, Kendoff István magyarosi géplakatosnak, Kassai, Szakáts, Tamás és Késmárky székelyudvarhelyi timár iparosoknak, a kézdivásárhelyi Erzsébet árvaleány-nevelőintézetnek a székely ipar fejlesztése czéljából pénz- és gépsegélyt adományozott. Sólyom (Schwartz) Gyula szászrégeni lakosnak pedig átengedte a marosvásárhelyi czipőtalp szeg gyár gépeit, hogy faszeg-gyárat állitson a kamara területén.

A tárgysorozat rendén egy korábbi felterjesztésre vonatkozó keresk. miniszteri leirat alapján foglalkozott a kamara ismételten is egy munkaközvetitő intézet eszméjével, mely a székelységnek minden munkára való közvetitésével az Oláhországból hazajövelt segitené elő, egyben mig itthon munka alkalmakat teremthet a haza más részeiben állandó munka szerzés által mentené a székelységet attól, hogy ez bármi munkáért Oláhországba menjen. E kérdést tehát a kamara, a nemzeti misszió szempontjából itéli és látná el, a miniszter azonban a budapesti munkás közvetitő mintáját tartaná szemelött, a minek itt szüksége nincs, mivel különösen ipari téren általános pangás van. — Ragaszkodik ezért a kamara korábbi javaslatához, melyben a munkaközvetitést a kamara kerület összes munkásaira, az ipari pályákra nevelendő székely ifjakra is kiterjeszteni s állami támogatással vezetni kérte, a székely munkások helyes irányitását itt a keleti határrészen nemzeti érdeknek tartván.

Köszönettel vette tudomásul a közgyülés, hogy a kereskedelemügyi miniszter a marosvásárhelyi czipész iparosok számára egymás után két szabászati tanfolyamot rendeztetett minek igen nagy haszna máris tapasztalható, jövőre nézt pedig a verseny szempontjából épen nagy jelentősége van; köszönettel vette azt is, hogy a parajdvidéki gyapjuszövő ipar támogatására Gáspár Domokos ottani lakásnak állam segély adatott, czélul tűzvén ki a gyapju értékesités mellett a nép hasznos foglalkoztatását, a gyártott czikkek piacz képessé tételét. Igen jó hatást tett azon bejelentés is hogy a keresk. miniszter 4, egyenként 100 koronás jutalomdijat engedélyezett a kamara kerület kitartó és kiváló szorgalmu, valamint ügybuzgalmat tanusitó ipari munkásai számára. Ezt a jutalmat minden évben ujév táján adják ki.

Feliratot intéz a kamara a keresk. kormányhoz, a honvédségi és közösbadseregbeli bakancs szükséglet kis iparosokkal készittetése, valamint a székelyföldi timár iparosok felsegitése és ezen iparág versenyképessé tétele tárgyában.

A titkár bejelentette, hogy a debreczeni és aradi karácsonyi székely bazárok sikerén felbuzdulva a marostordamegyei iparfejlesztő bizottság háziipari czikkeket küld egy pár alföldi város országos vásárára, s ha a kisérlet sikerül, állandó piaczokat biztosit a székely háziiparnak; kapcsolatosan támogatandónak mondotta a kamara, a háziipari raktárszövetkezet eszméjét.

Örvendetes tudomásul szolgált, hogy a keresk. miniszter Marosvásárhelyt egy lakatos

---

„Epizód“ volt igaz a korszakalkotó nagy események láncsolatában, de keretét képezte a 48-as állami és társadalmi átalakulásoknak.

A francia köztársaságnak is nemzeti ünnepe a nagy forradalom egy jelentéktelen epizódja, 1789. év jul. 14-ének évfordulója, mely napon a felingerült nép a Bastillet megrohanta és földig lerombolta.

Mert igaz az, hogy a történelmi tényezők nem állanak egymástól elszigetelve, hanem egyik a másiknak szülője, tovább fejlesztője.“

1789. jul. 14. utmutatója volt a fejleményeknek, a köztársaság kikiáltásának és első megnyilatkozása volt a nép erejének, mely a nyomasztó szolgaságot magáról lerázni akarta.

1848. márcz. 15-ét követte a nagy társadalmi és állami átalakulás, a „szabadság, egyenlőség, testvériség“ jelszavaknak intézményekben való megtestesitése.

A francia köztársaság jul. 14-én a nagy forradalom emlékét, a magyar nemzet márczius 15 én a 48-as átalakulást ünnepli.

Ünnepeljük azt, hogy szabadok lettünk; szabad lett az egyén, a társadalom, a föld a eseknek összesége: a *haza*.

Ünnepeljük azt, hogy egyenlők lettünk a törvények előtt rang, nyelv- és valláskülönbség nélkül. Lehullottak a társadalmi válaszfalak, melyek oly hosszu időn át részekre tagolták a nemzetet. Az igazság, a méltányosság, a felebaráti szeretet hatotta meg a magyar nemzeséget, mely nem tekinti az áldozat nagyságát, önként lemondott kiváltságairól, megosztá a néppel, felemelve őt „jogainak sánczaiba.“ Van-e még példa erre a világtörténelemben?!

Testvérekké tette a magyarság a nemzetiségeket is, kiterjesztve reájuk is azokat a jogokat, a melyekért ők nem küzdöttek. „Igaz szeretettel ölelte keblére a honfentartó magyar elem az összes nemzetiségeket, mint édes testvéreit a szabadságban.“

Ime 1848. megalkotta a társadalmi egységet. Ez az egység hatalmas tényezője a nemzeti erő kifejtésének. A polgári jogegyenlőséggel együtt szélesebb alapokra fektette az alkotmányt s meg alapitotta a népképviseleti rendszert és kormányzati felelősséget; minden nemzetiségnek egyenlő törvényt és jogokat adott; megteremtette a szabad sajtót, kimondván, hogy a gondolat szabad.

„A kiváltság helyébe a jog lépett, melynek főeleme az igazság.“

Egy szebb jövőnek vetette meg alapját a nemzet. S ekkor ránk tört a hatalom zsoldos hadaival, hogy letiporja a friss virágokat s megsemmisitse nemzeti önállóságunkat. „A jognak félszázados szellemi harcza után, az ultima ratiónra kényszerittettünk.“ A világ bámulatára szembe szállott a nemzet a sokféle ellenséggel.

„Egyenlőség, testvériség, szabadság,
Dobogtatja egy fiatal szivét!
S békén előbb: tintával, tollal, szóval,
Harczban aztán: a büszke lobogóval
Vérrel, karddal is érte sikra szál,
Jelszava egy: győzelem vagy halál“!

A márczius napok sokat tettek arra nézve, hogy a vitéz honvédsereg oly lelkesedéssel és halálmegvetéssel küzdött a szabadságért és a hazáért. A tulnyomó erő azonban végre is lenyügözött. Elnyomatás, börtön és bitó lett a sorsa a nemzetnek, de azt a fát, melyet a márczius ifjuság ültetett, teljesen elpusztitani nem lehetett. Ha megtépetten is, de ujra életre kelt, mert gyökerei mélyen benyultak a nemzeti érzés talajába. Ápolnunk kell e fát, hogy nagyra nőjjön: legyen a nemzeti nagyság és önállóság terebélyes fája.

Az élet küzdelemből áll. Nemzetek élete is küzdelem. Küzdelemmel tartotta fenn magát ez a nemzet a multban. A mult pedig a jövő tükre: küzdelemmel kell tehát fenntartsa a jövőben is.

Kötelességünkhöz meritsünk lelkesedést és honszeretetet, erőt és kitartást azon hősöknek emlékéből, kik 54 év előtt az *eszméért* éltek és azért meghaltak.

„Borulj le áldva gyenge unoka:
Hol a küzdők sirjai domborulnak . . .
Bizva jelében, nézd, kövesd, imádd:
Negyvennyolcz örökfényü csillagát“!“

Pál Gábor,
joghallgató.

ipari közműhelyt hajlandó létesiteni és a többi iparágakra is fokozatosan berendezni s mivel e tárgyban már az érdekelt iparosokkal, valamint a megyei iparfejlesztő bizottsággal is megegyezésre jutott, e tárgyban a további lépéseket is megteszi.

Tárgyalta a marosvásárhelyi Székely Társaság megkeresése alapján egy székely földi kereskedelmi iskola létesitésének eszméjét, illetve felujitja e tárgyban folytatott tárgyalásait az összes érdekelt tényezők közrevonásával.

A gyergyóditrói szegény székely leányok számára az ottani székely társaság által alapitott varró és kötő tanműhelyt állami támogatásra ajánlotta.

Telepitvényesek-e a székelyek.*)

A székely nép tudatában ma is teljes friseségében meglévő hagyomány az, hogy a székelyek hun eredetűek, vagyis, hogy az Attilától Erdélyben hátramaradt hunnok ivadékai.

Közel száz éve, hogy Timon, Pray, Schlözer, Engel stb. történettudósok a székelyek hun eredete felől kétséget támasztottak. Legujabban Hunfalvi Pál csatlakozott hozzájuk, azt állitván egyebek mellett, hogy a székelyek — a magyar nyelvnek teljes historiai fejlettsége után — Magyarországról telepitődtek a keleti határszélre és pedig Szt. László, vagy Kálmán uralkodása idejében.

Hunfalvival szemben, ki a Székelyek hun eredetét a krónikások találmányának s azokat mese iróknak deklarálta Nagy János, Orbán Balázs s mások, főleg pedig Nagy János egész legióját sorolva fel a régi és ujabbi iróknak, kik azt *állitották, hogy a székelyek schitha-hun* eredetűek, kimutatta, hogy nem a krónikások találmánya, hanem valóban néphagyomány ez.

Hunfalvival szemben szintén állást foglalt Nagy Géza is „Adatok a székelyek eredetéhez és egykori lakhelyéhez" czimü tanulmányában a „Nemzeti Krónika" s ezt kiegészitő Kézai, Turóczi, Pozsonyi, Bécsi, Budai, Hun stb. krónikák, valamint az Anonymus által fentartott hagyományok és mondák egybevetése, az ellentétek kiegyenlitése, azok egyes helyeinek megbizhatósága és meg nem bizhatósága kitüntetése mellett, ugyszintén az összehasonlitó nyelvészet kutatásai folytán, megállapitván a Nemzeti Krónika és Béla Névtelen jegyzője irásainak idejét, elég megbizhatósággal kimutatja: hogy a székelyek nem telepitvényesek és nem Szent László, avagy Kálmán idejében jöttek Erdélybe.

Nagy Géza Szabó Károlylyal szemben, ki Anonymust I. Béla névtelen jegyzőjének mondja az Anonymus korában a du (és tu) végzetű nevek és szók véghangzója kopottságának már előrehaladt stádiumára, vagy is a nevek egy részénél teljesen uralkodóvá lett véghangzó vesztett alak s a másik résznél is megkezdődött régebbi forma kiszoritására való hivatkozással azt irja, hogy Anonymusnak e szerint az ő művét 1138—1211. közti években kellett irnia és pedig oly időben, melynek nyelve az 1138. évhez képest már uj s az 1211-éhez képest már régies volt. Ez idő — irja továbbá — megfelelt III-ik Béla uralkodásának 1173—1196. s mivel a Névtelen a királyról mint elhunytról emlékezik meg, magát az előszóban boldog emlékezetű Béla király jegyzőjének nevezve, művét az 1196. utáni években irta és pedig tekintve azt, hogy nyelvi sajátságai már az 1211-ihez képest is avultak s bizonyos tekintetben inkább eltérnek attól, mint a II-ik Béla korabeliektől: idős korában.

Ha Anonymus a XII-ik század második felében élt is: müveiben a magyar hagyománynak nem azon formáját adja vissza, a milyen az ő korában volt. Anonymus oly eseményeket beszél el, melyek az ő korában már elkezdtek vala maradni.

Különben Nagy Géza sem állitja egész határozottsággal, miután a *di* és *du* véghangzó nélküli alak előjön már II. Bélának egy 1135-ben kelt oklevelében is, hogy Szabó Károlynak és Töldinak a Névtelen jegyzőre nézt ne lehetne igaza, vagy nem lehetett volna legalább II. Béla jegyzője, hisz azt irja: „Van abban valami, midőn Töldi s Szabó Károly a honfoglalás történetének azon mindenre kiterjeszkedő, részletező elbeszélésében, mely Anonymus művét annyira megkülönbözteti a Nemzeti Krónikától, a hagyomány friseségét látjuk s I. Béla jegyzőjévé teszik Névtelenünket. — Ő ugyan III. Béla korában élt, de a forrás, melyből a honfoglalás minden más tudósitásnál részletesebb történetét meritette, az a magyar hagyománynak III. Béla koránál jóval előbbi időből eredő változata kell hogy legyen.

Anonymus bizonyára azt is a hagyomány régi feldolgozásából, mint régebbi forrásból vette a mit a székelyek szerepléséről mond a honfoglalás alatt, s melyszerint a mit ir nem lehet az ő találmánya, sem nem lehet ő mese iró.

Bár mint legyen is annyi bizonyos, hogy a XII. század végén már közhit volt, hogy a székelyek a hunok Erdélyben maradt ivadékai, hisz Anonymus, ki 1196. körül élvén, ha Szent Lászlónak nem is, de Kálmánnak kortársai közül nem egyet ismert, nem irta volna a székelyekről, hogy azok Attila hunjai, ha Szent László vagy Kálmán alatt települtek volna be Erdélybe.

Hunfalvi és társainak okoskodása tehát mind Anonymus, mind az ehhez vele megegyező többi krónikák hagyományaival szemben teljesen elesik.

Mintán Hunfalvi Pál a székelyeket telepitvényeknek, Nagy Géza emlitett művében pedig a magyarokkal egyidejűleg bejött, ezekkel közös törzsű *Saba* vagy *Csaba* magyaroknak, én pedig a Névtelenre és nemzeti székely s más krónikákra támaszkodva Attila hátra maradt hun ivadékainak kivánom tartani, tekinteni, s mert a nemzet vérébe átment hagyományt és mondákat a székelyek Attilától maradt Szittyahun eredetére nézve az általuk felhozott s erőszakoltnak talált tanulmányaikban nem látom megdönteni: e munkám *menetén én is tekintettel* leszek azon adatok csoportositására a Hunfalvi, Nagy Géza s társaik által felhozottakkal szemben, melyek a székelyek eme Attila hun eredetisége mellett a már egy és fél ezredéves hagyományok megerősitésére irányulva némi szolgálatot tehetnek. Teszem pedig ezt ama rövidséggel, mely e munkám czélját és keretét át nem lépi, de annak megvilágitására szükséges.

(Folyt köv.)

*) Néhai Vitos Mózes lelkésznek a „Csikmegyei füzetek" folytatására irt, de már ki nem adhatott munkájából.

Oltáregyleti élet Csikszépvizen.

A csikszépvizi örm. kath. egyház község női tagjai Fáráó Simon alesp plebános kezdeményezésére és vezetése alatt pár évvel az előtt „Oltár-egylet"-té alakultak s ez idő óta nemes versengéssel fáradoznak, hogy kis templomunkat minél diszesebbé tegyék s ez által a vallásos érzelmet fejleszszék. Meg is látszik ez áldásos működésnek nyoma, mert nem mondom ugyan, hogy elhanyagolt állapotából, mivel ilyen soha sem volt, hanem régi alakjából egészen kiemelték Istennek e kis hajlékát, ugy, hogy az most valóban fényesnek mondható és egyházi ruhák s fölszerelésekben is gazdag.

A „Oltár-egylet" megalakulása óta ennek működéséből, mint egy ösztönt kapva az egyesek is: az adakozásban szinte versenyre kelnek; azonban felfogva az irás eme szavait: „Ne tudja bal kezed, hogy mit tesz a jobb" a titok leple alatt hozzák meg áldozatainkat; s igy *részesitenek a gyakori meglepetésekben*, anélkül, hogy tudnók kitől jön az.

Igy nyert e kis templom nem régen egy Lurdesi szent szüz és egy „Jézus szent szive" szobrot; igy 16 drb különböző nagyságu alpakka, 12 drb bronz gyertyatartót és egy igen értékes örök mécset.

De hosszas volna fölsorolni az egészet s nem is akarom: nehogy az öndicsekvés bünébe essem, azt azonban még sem hallgathatom el, hogy „Oltár-egylet"-ünk tagjai minő buzgalmat fejtenek ki az oltárok diszitésében különösen a májusi és októberi vecsernyék alkalmával; a nagypénteki szent sir készitése körül s más ünnepeken is. Ebből látható, hogy az örménységből nem halt és nem fog ki halni a régi hagyományos vallásos buzgóság és hogy meg tudják mutatni mennyire méltó utódaik, őseiknek, kik vallási meggyőződésükért készek voltak oda hagyni a földet melyen bölcsőjük ringott s a vallásuk árán kinált kényelmet fölcserélték az ismeretlen, nagy világba vezető vándor bottal, melyhez a hazátlanság keservei, a nyomor és szenvedések hosszu láncolata fűződött.

Az Isten dicsőitésére hozott fáradozás árán teremtett külozim miatt — lehetnek olyanok, kik e működést a külsőség vádjával illetik; azonban ezeknek megsugom azt hogy: „A belső isteni tisztelet csak ugy teljes, ha külső jelek által is kifejezzük.

Az „Oltár-egylet tagjai — önmegadóztatásukon kivül sietnek megragadni minden alkalmat *hogy az egyleti vagyont gyarapithassák* s e czélból évenkint egy-két estélyt szoktak rendezni.

A folyó évi első estély február hó 23 án tartatott meg, mely daczára, hogy községünkben a lefolyt farsangon ez az ötödik volt: fényesen sikerült.

Ez estélyen a magasztos ügy czéljára felülfizettek: Özv. Dziátkevitsh Jánosné, Deák Elek, Kossuthán Tódor (Szamosujvár) 10—10 kor. Özv. Zakariás Izsáknó 6 kor. Özv. Száva Kajtánné 5 kor. Gyárfás Miklósné, id. dr. Zakariás István 4—4 kor, Pototczky József 3 korona. Pototczky Antalné 2 kor. 74 fill. Fejér Jakabné, özv. Jakab Jánosné, Kain Adolfné, Hozó Anna Theil Frigyesné, főt. Fáráó Simon, Fejér János, Szebeny Antal (Csicsó), Pototczky Márton (Csikszereda), idősb. Zakariás Lukácsné, ifj. Zakariás Lukácsné (Gyimes), Szentpéteri Margit 2—2 kor. Fejér Miklós, özv. Pototczky Gergelyné, Csiszér Péter, Szebeni Péter, Zakariás Gerő és Zakariás L. Antal 1—1 koronát.

Fogadják mindnyájan áldozatkészségükért a rendezőségnek az „Oltár-egylet" nevében kifejezett hálás köszönetét!

Tudósitó.

Az Eötvös ünnep.

A magyar közoktatás megalapitójának br. Eötvös József halálának 32-ik évfordulóján a közel mult napokban oly ünnepély volt a tudományos akadémián, melynek tartalmilag párját a multban aligha megtaláljuk.

Jelentékenyé tette azon nagyszabásu emlékbeszéd, melyet *dr. Makay Béla* miniszteri osztálytanácsos tartott s a mely nem a külső behatásokon, hanem az egyéni meggyőződésen, a történelmi igazságon, a reális élet kivánta gyakorlati alapon látott formát. Páratlan, mert nem az üres szóvirágok tömkelege, hanem mentő, mely keres, kutat a multban s emlékeztet mindenre, mit a karthausi nagy gondolkozója pénznek, czélra vezetőnek talált évezredes fajunk szellemi, erkölcsi és faji megszilárdulására.

De nem csak emlékeztető, hanem utmutató, mely biztos kézzel vezet a nemzetiségi aspirácziók és a vallási féltékenykedések tömkelegében az egységes, a független, az erős magyar nemzeti állam felé. És ennek a kulcsát a népiskolában teszi le, mint olyanba, a mely, ha hivatása magaslatán áll, a nemzeti ügynek örök becsü szolgálatot tehet. Joggal kérdi tehát, hogy *szabad-e félnünk saját otthonunkban a nemzeti iskolától?* És a mint mondja, — a magyar haza hü polgárának vallhatja-e magát az, a kinek *nem a nemzeti* iskola teljes kialakulása lebeg szemei előtt?! Állam a nemzet. Államalkotó nemzet Magyarországon pedig csak a magyar lehet! És mégis naponként hány meg hány idegen ajku iskolában hangoztatják a Kárpatok bérczei közt az ellenkező tanokat; hány helyen sikkasztják el nyelvünk, fajunk felsőbbségét, sőt meghamisitják a térképeket!

Érzi és mint miniszteri tanácsos tapasztalatból ismeri ezeket a szomoru állapotokat. Ezért gyüjté össze munkája keretébe azokat a szétszórt gyöngyszemeket, melyeket korunk kiváló politikusai hangoztattak.

Ime ezek közül az Apponyié, ki a tanitófizetések kiegészitéséről szóló törvényjavaslat tárgyalásakor mondá: „Nincs a világon állam, nincs nemzet, mely eltűrné azt az állapotot, de csak egy napig is, hogy a népiskolák egyrésze nem nevel neki hü állampolgárokat, hanem ellenségeket nevel neki, vagy mint Wlassics Gyula miniszter mondja egyik képviselőházi beszédében: „Nemzeti létünket alapjában *ingatná meg*, ha nem magyar lenne itt az elsőrendü kultura. Tehát csak ellenségeink félhetnek a magyar nemzeti iskola varázs erejétől.

Ezeket a nyilatkozatokat pedig jó lesz, ha Korodi Lutz, Lukácsiu, Korn Antal és társai megértik, mert illetékes helyről jönnek és nekik szólnak.

Elhangzottak e nemes igék az ország első tudományos csarnokában a miniszter jelenlétében, századok tapsai közt, mely tapsnak kell hogy visszhangja legyen a négy folyó mentén.

De nemcsak az erős nemzeti érzés, hanem az erkölcsi kérdések megoldása és a magyar föld népe anyagi boldogulása jelemzik az emlékbeszédet. Ez a rész az, melyben az iró keres, kutat, következtet s mindenhol megtalálja a hiányt és megmutatja a tennivalókat.

Itt látjuk, hogy valóban mily szüség van az ifjusági egyesületekre és a gazdasági ism. iskolákra.

Utoljára emlitem meg, hogy az emlékbeszéd egy más, idáig vajmi ritkán hangoztatott tételt állit fel s ez az, hogy a *„tanitóság a közmivelődés és közgazdasági mozgalmakba mint vezető bevonassék."*

Az erkölcsi jutalom mellett pedig nem szabad késni a társadalom és a nemzet igazságos *anyagi* elismerésének.

Oly kijelentések, melyek megnyugvást kelthetnek, mert ezekből látni lehet, hogy ma illetékes helyen nem óhaj többé hanem követelés a tanitó szellemi, társadalmi és anyagi helyzete jobbulása. Ennek fényes bizonyitéka az uj fizetés rendezésről szóló javaslat, mely a tanitót tisztviselőnek tekinti s egy jobb anyagi megélhetést biztosit számára. Itt, az ország keleti szélén, a tengernyi oláh és szász közé beékelt maroknyi székelység nevében üdvözöljük *dr. Makay* Béla miniszteri osztálytanácsost a magyar faj érdekében tett bátor kijelentéseért. Reméljük, hogy a gazdasági ism. iskolák és az ifjusági egyesületek végre nálunk is megvalósulnak s azok erkölcsi és anyagi támogatása elől a kormányzat oly buzgó apoztolai, mint dr. *Makay* Béla, nem zárkoznak el. Eötvös egész Magyarországé volt, hirdetett eszméi csak akkor adnak bő aratást, ha azok ringó arany kalászával találkozunk ugy az alföldön, mint a Hargita tövében.

Cs. Péterffy József.

Bucsu vacsora.

Dr. Perjéssy Mihálynak, a helybeli kir. törvényszék volt jeles elnökének tiszteletére a kir. törvényszék és kir. járásbiróság tisztviselői folyó hó 7-én esto a Romfeld-féle nagyteremben bucsuvacsorát rendeztek, melyen az emlitett két testület összes személyzetén kivül képviselve voltak a városunkban levő összes hivatalok, továbbá a m. kir. honvédség és csendőrség. A megjelentek nagyszáma szépen illusztrálta azon szeretetet és tiszteletet, melyben a távozó kiváló elnököt hivatalnok társai alárendeltjei és e város és vidék intelligens közönsége részesitették.

A nagy és kiváló társaság már 8 órakor teljes számban együtt volt s a három sorban felteritett asztalok mellett minden helyet elfoglaltak. A nyomban érkező Perjéssy Mihályt a zenekar a Rákóczy indulóval, az összegyülteket pedig viharos éljenzéssel fogadták.

A gazdag és izletes vacsora második fogása után Antalffy Gábor törvényszéki biró mondott lendületes és tartalmas pohárköszöntőt, melyben kiemelve a távozó elnök elévülhetlen érdemeit, melyekkel itteni rövid működését megörökitette, biró társai és a törvényszék tisztviselőinek nevében is érzékeny bucsut vett a távozó elnöktől.

Pohár köszöntőket mondottak még: Mikó Bálint főispán, Becze Antal alispán, Nagy Sándor ügyvéd, Szacsvay Imre kir. járásbiró, Sztupjár Samu kir. ügyész, kik mindnyájan Perjéssy Mihály dr. itteni működését méltatták ékesebbnél ékesebb beszédekben.

Azután Perjéssy Mihály emelkedett szólásra és igen szép beszédben mondott köszönetet a szeretetnek és tiszteletnek azon megnyilatkozásáért, melyekkel jelen alkalommal elhalmozták.

A nagy társaság a legjobb kedélyhangulatban az éjféli órákig töltötte az időt, ekkor a megjelentek egy része eltávozott, a más része még hosszu ideig, majdnem a hajnali órákig maradt együtt.

KÜLÖNFÉLÉK.

— **Eljegyzés.** F. hó 10-én tartotta eljegyzését dr. Györpál Domokos helybeli ügyvéd Gál József takarékpénztári igazgató leányával, Irmával.

— **Esküvő.** Révész Mór és csikszeredai Harmat Róza, a dr. Harmath Leó járás orvos nevelt leánya folyó hó 17-én tartják esküvőjüket Csikszeredában.

— **Kinevezés.** A csikszeredai kir. törvényszék távozó elnöke dr. Perjéssy Mihály helyére a kinevezés gyorsan megtörtént. — Az igazságügyminiszter előterjesztésére Ő felsége dr. *Gullya* László szászrégeni kir. járásbirót nevezte ki.

— **Uj ügyvédi iroda Csikszeredában.** Dr. Györpál Domokos f. hó 1-én nyitotta meg ügyvédi irodáját Pototsky Alajos házában.

— **Uj anyakönyvvezető.** Az igazságügyminiszter a Tamás Béla elhunytával megürült Csikszereda városi anyakönyvvezetői állásra dr. Ujfalussy Jenő polgármestert nevezte ki évi 240 korona tiszteletdij mellett.

— **Kaszinói vacsora.** A helybeli uri kaszinó folyó hó 14-én este a kaszinó helyiségeiben alelnökének, dr. Perjéssy Mihálynak tiszteletére társas vacsorát rendez.

— **Tanitói kinevezés és áthelyezés.** A vallás és közoktatási minister Gábosi László gy. ditrói polgári iskolai segédtanitót a X-ik fizetési osztály 8-ik fokozatába rendes tanitóvá nevezte ki; szépvizi Balázs Béla magyarpádei áll. elemi iskolai tanitót pedig a korlátkói állami elemi iskolához hason minőségben áthelyezte.

— **Pénztárnok választás.** Városunk képviselő testülete f. hó 9-én *Becze* Antal alispán elnöklete alatt rendkivüli közgyülést tartott, melynek egyetlen tárgya volt a Tamás Béla halálával megüresedett pénztárnoki állás betöltése. Az állásért négyen pályáztak, nevezetesen: *Bálint* Károly csiktaplocai községi pénztárnok, *Szentes* Gergely volt helyettespénztárnok, *Várady* Dénes tanács irnok és *Barabás* Béla díjnok. A kandidáló bizottság, melynek tagjai Becze Antal elnöklete alatt Ujfalussy Jenő, Dávid Lajos, Dávid János és id. Rancz Ignácz voltak, mind a négy pályázót jelölte. Ezután elnök elrendelte a választást. A szavazatok megolvasása után kitünt, hogy *Szentes* Gergely 7, *Bálint* Károly 6 és *Barabás* Béla 5 szavazatot kapott s miután igy egyik sem kapta meg az abszolut többséget, elnök Szentes és Bálint között uj választást rendelt el, melynek eredménye az lett, hogy *Bálint* Károly 12 szavazattal a *Szentes* Gergely 9 szavazata ellenében pénztárnokká megválasztatott.

— **Zakariás Lukács** csikszentmártoni szolgabiró a Magyarország szerkesztőségéhez a következő táviratot intézte: Sziveskedjék becses lapjában közzétenni, miszerint én Jankovich Béla képviselő urnak a hány márczius 4-iki ülésén ellenem felhozott azon állitását, mintha ő, a csikszentmártoni választás alkalmával velem szembe azt a kifejezést használta volna, hogy „Szolgabiró ur nekem hazudott" valótlan ráfogásnak nyilvánitom. Zakariás, szolgabiró.

— **Pályatételek.** A „csiki róm. kath. tanitó-egyesület" a következő pályatételeket tűz. ki: 1. Minő módon és eszközökkel vehet részt a tanitó a székely akcióban (küszdelemben)? 2. Mit tehet a tanitó a gyümölcsfatermelés és székelygazdálkodás intenzivebb fejlesztése érdekében? A két legjobbnak talált dolgozat beadói 40—40 korona jutalomban részesülnek. Pályamunkákat csak az egyesület tagjai adhatnak be. Beküldési határidő 1903. év szeptember hó első napja. — Pályamunkák a szerző nevét rejtő jeligés levélkével ellátva a kitüzött határidőn belül Csiksomlyóra, — Karácsony József tanitóképző-intézeti igazgató, egyesületi elnök kezéhez küldendők be. Csiksomlyón, 1903. márczius 9. Xántus Elek e. jegyző.

— **Tüzeset.** A mult szerdán éjjel Alcsik területéről nagy fényár terjedt szét messze vidékekre, mely kétségtelenül tüzvésznek volt a tanujele. Ezt azonban sokan az Alcsikon pár nappal az előtt történt képviselő választással hozták kapcsolatba és pedig mint a pártoskodás utójátékát. Ez a vélelem pedig teljesen alaptalan volt, mert a tüzvész nem a szentmártoni választó kerület községeiben, hanem Csikszentimrén volt, a hol eddig ismeretlen okból a Balázs János csűre gyuladt ki, s az akkor elég nagy mennyiségben hullott eső daczára is a meggyult csűr és egy szin elhamvadt. Másnap Csütörtökön ugyanott alig 100 lépés távolságra gyuladt ki egy csűr Szabó Ágostonnál, a kinek, valamint Vaszi Józsefnek egy-egy csűre és egy-egy szine vált a tüz martalékává. Nincs kizárva, hogy ezen esetnél szándékosság is közbejátszott.

— **A tavasz hirnökei.** Bár nálunk korán van még a tavaszról beszélni a mit az elmult zord tél után talán inkább várunk, mint máskor, még is a mint az időjárási tényezők mutatják, nem állunk *messze attól*. — A mező egyelőre megszabadult a jégkéregtől, a közelebb mult tavaszias napok megszólaltatták a mező énekeseit: a pacsirtákat, első dalukat hangoztatták már a levegőben, mely annyira kedves a fülnek, mert a természet ébredését hirdeti, hogy nemsokára betölti illatával a mezőt és rétet. A

most hirtelen téliesre vált időjárás nem üzi tehát el abbeli reményünket, hogy a tavaszi fuvalom közelget, mert erre enged következtetni a hideg tél, mely az idén állandóan kitartott s bizszük, hogy pár hét alatt megindul a mezei munka.

— **Vasut a görgényi havasokra.** A kolozsvári erdőigazgatósághoz tartozó három görgényi erdőgondnokság fahozama eddig vizen szállittott le a berbusi faraktárhoz. E mellett a szállitási mód mellett nemcsak az anyag menyiségе, de minősége is szenvedett, sőt a tüzifa hozamnak csak csekély része volt értékes thető. Darányi földmivelési miniszter e bajon segitendő, a vizen való szállitás beszüntetését elhatározta és a szászrégeni vasuti állomással vágánynyal összekötött berbusi faraktárból kiindulólag a görgényi erdőségekbe erdei iparvasutat épit és ezen 42 kilómeteres iparvasutnak mintegy 7 millió koronára rugó költségét a beruházási hitelből az állam erdészetnek szánt összegből fogja fedezni. A földmivelési miniszter intézkedése folytán a görgényi erdők 1904—1913. évi vagy is 10 évi fahozamának terület szerint, tövön való eladásáért az árverés már megtartatott. A szerződési feltételek szerint a kincstár arra kötelezte magát, hogy a szóban forgó iparvasutat a favásárlónak üzemképes állapotban 1904. évi szeptember hó végével fogja átadni. A vasut kedvező fogadtatásra talált, hogy a kifejlődött élénk verseny következtében a becsár fölött 1.412.956 korona éretett el, a tervezett vasut épitési költségei tehát a jövedelem többletből 5 év alatt megfognak térülni.

— **Mindenki tudja,** hogy a Mauthner-féle impregnált takarmánytérpamag a legnagyobb termést adja, hogy konyhakerti magvaiból a legjobb főzelék és zöldség terem és hogy virág magvaiból fakad a legszebb virág. — Szóval a Mauthner-féle magvak a legjobbak, készletei a legnagyobbak és árai igen olcsók.

— **Nyilvános számadás.** A csikszereda—csögődi Oltáregyesület javára 1903. évi február 18. és 20-án rendezett gyermek szinelőadás összes bevétele 444 korona 20 fillér és kiadás 378 korona 40 fillér, maradt tehát az egyesületnek készpénzben 64 korona 80 fillér. Ezen kivül az egyesület vagyona növekedett a teljesen uj szinházi diszletekkel körülbelül 200—250 kor. értékben. Felül fizettek: Bocskor Béla dr. 8 korona, Szabó Antalné 80 fill., Hajnód Ignácz 3 kor., Csiszér Károly 60 fill., Lakatos Mihály 1 korona, Dávid Ignácz id. 1 korona, Fülöp Alajos 1 korona, Csiby N. 40 fill. Erőss József 1 korona, László Ibolyka 1 kor. 20 fill., Mihály István 40 fill., Körösy Géza 1 korona, Heiwig János 2 korona, Szigethy Gyula 1 kor. 40 fill., Rozenfeld D. 2 korona, Szvoboda József 1 kor. 40 fill., Török Ferencz 3 kor., N. N. 40 fill., Szász Lajosné 40 fill., Nagy Sándor 40 fill., N. N. 40 fill., Perjéssy Mihály dr. 1 korona 80 fill., Mátray I. 40 fill., Tauber József dr. 80 fill., Jancsó István 80 fill., Mikó Ilona 10 korona, Puskás Tamás 40 fill., Kunics főhadnagy 60 fill., Keresztes Gyula 60 fillér, Riszner Ödön 2 korona, Gözsy Árpád 1 kor. 20 fill., Bartha Ferencz 2 korona.

— **A „Zenélő Magyarország** jubilál, mert 10-ik évfolyamát járja e pompás zongora zenemű folyóirat, mely ma már a legjobb nevü hazai és külföldi zeneszerzőket sorolja állandó munkatársai közé s eddig megjelent 10 évfolyamu vaskos köteteiben 2600 zeneoldalon a hazai és külföldi legjelentősebb zeneszerzők több mint 800 művét hozta nyilvánosságra — melyek legtöbbje ezáltal lett népszerüvé. Mai napig 230 — mindenkor 10—12 zeneoldalt tartalmazó füzet jelent meg ez életrevaló és minden zongorázó és énekesnek kincseket érő zenemű folyóiratból, ugy hogy félmillión felül megjelent füzetei minden zongorán kell, hogy feltalálhatók legyenek. A most meginduló uj évi folyam első füzete tartalmazza a következő kedvelt és népszerü zeneműveket: „Hogyha tudtad hogy nem szerettél, miért csaltál meg engemet“ és „Bozsa Mári libája“ magyar nótákat a „Csókon szerzett vőlegény“-ből (énekli Fedák Sári). Gaál Ferencz „Szylveszter estéjén“. Idillt. Baumann Károly legsikerültebb kupléját — „Az én papám“-at és végül a „Mindig vigan“ (Semper fidelis) világhirü amerikai induló Sousa Fülöptől. Havonta két hasonló gazdag tartalmu füzet jelenik meg s negyedévben 6 füzetre csak 3 korona az előfizetés, a mely a „Zenélő Magyarország“ (Klökner Ede) zeneműkiadóhivatalába Budapest, VIII. Józsefkörut 12—24. intézendő, hol egyuttal minden nyomtatásban megjelent zeneművek legjobban megrendelhetők, s honnan minden zenekedvelőnek mutatványszámot és zeneműárjegyzéket ingyen és bérmentve küldenek.

— **II. Józsefnél tragikusabb** életü uralkodó nincs a magyar történet emlékei közt. Mennyi reménynyel várták, mennyi szeretettel *fogadták a trónon*, s alig hogy rajta ült, a megyék megtagadták rendeleteinek végrehajtását, az ország elégedetlen volt, küldöttség járt Berlinben, a porosz királytól kérni királyt a magyar trónra. Pedig a császár mindig jót akart, csakhogy rossz uton kereste javunkat. 1790. jan. 28-ikán végre a beteg császár egy tollvonással megsemmisitette régebbi rendelkezéseit. Egy fürbe ment élet keserüsége tölthette meg szivét, mikor a jóindulat tévedésein végig tekintve, azt kellett látnia, hogy mindent jóvá kell tennie, mindent eltörölnie, a mit tett. „Hogy egyszerre véget vessek a magyar rendek minden, csak némileg is méltányosnak látszó panaszainak, ezennel megszüntetem az uralkodásom kezdete óta kiadott általános rendeleteket és intézkedéseket, és mindent azon állapotba helyezek vissza, melyben a boldogult császárné halálakor volt. Kiveszem azonban a toleranczlapatenst, a lelkészségek rendezését, továbbá azt, a mi a jobbágyakra vonatkozik. — Szivből kivánom, hogy Magyarország ez intézkedés által annyit nyerjen jó rendben és boldogságban, mennyit én akartam szerzeni minden tárgyban való intézkedéseim *által.*“ Ez a szomoru irat, mely a koronának Budára hozatalát is elrendelte, volt a József császár politikai végrendelete. A haldokló császár még hallhatta a nemzet örömujjongásának hirét, a melylyel az ő politikai terveinek megsemmisitését fogadta. A császár utolsó éveiről rajzol szép és meleg képet Marczali Henrik kitünő tudósunk, a Nagy képes világtörténet most megjelent 179. füzetében. Egy füzet ára 60 fillér, egy kötété diszes félbőrkötésben 8 frt. Kapható minden hazai könyvkereskedésben, s részletfizetésre is a kiadóhivatalban: Révai Testvérek irodalmi intézet, Budapest, VIII., Üllői ut 18.

— **Fuvarozók figyelmébe.** A csikszeredai honvédségi laktanya és legénységi bodában összegyülő szemét kifuvarozásának három évi időtartamra vagyis 1903 április 1-től 1906 márczius hó végéig terjedő időre való biztositása iránt folyó évi márczius hó 12-én délelőtt 9 órakor a zászlóalj kezelő tiszti irodában árlejtés fog tartatni. A vállalkozni óhajtók tájékoztatása végett közöltetik, hogy az ajánlat vagy fuvaronkénti összegben vagy pedig egy évi átalány összegben tehető. A szemét a várostól mintegy 3 kilóméter távolságra fekvő a „Vészkapu“ helyén lévő bekeritett dögtérre lesz fuvarozandó. Az ajánlatban a fenti biztositási idő határozottan felemlitendő. Minden ajánlat tevő köteles az évi keresmény összegének 10%-kát kitevő összeget bánatpénzül letenni. Csikszereda 1903 évi márczius hó 5-én, a m. kir. brassai 24 honvéd gyalog ezred 4. zászlóalj parancsnokság. Kourháber alezredes.

— **Az Országos Gazdasági Munkás és Cselédsegélypénztár** segélyezési statisztikája érdekes képet nyujt e rohamosan fejlődő intézmény működéséről. Mig az 1901. évben, tehát a pénztár első évében 38269 korona segélyt osztott ki a pénztár a tagok között, már 1902. vagyis a mult évben a segélyezési összeg 141, 492 koronát tett ki. Még nagyobb a segélyezés mérve a folyó évben, amelyben már eddig, tehát másfél hónap alatt 43, 648 korona segély utalványoztatott. A pénztár fennállása óta tehát 3203 esetben 223, 409 korona összeggel segélyezte tagjait. Ebből 267 esetben 66, 913 korona jut a haláleseti segélyezésekre. Ez az összeg maga megczáfolja azt a téves állitást, hogy a mezőgazdasági munkásokat, a földmivelő népet baleset ritkán éri, mert hiszen a kiutalt segély mind baleset folytán vált esedékessé. Ugyanis a várakozási idő, amelynek eltelte után a pénztár bármi okból eredő munkaképtelenség czimen nyugdijat ad tagjainak, még nem telt el, s igy a fenti segély kizárólag mint baleseti segély lesz utalványozva. S hogy milyen sulyosak voltak ezek a balesetek, azt bizonyitja azon körülmény, hogy már a folyó évben 31 baleset folytán beállt halálozás fordult elő. E 31 baleset folytán elhalt tagok névsorát a következőkben közöljük: Frimel János (Privigye). Romhány Mihály (Törökszentmiklós) Rusznák Hritor (F.-Szinevér), Stefanin Pál (Tonkháza), Molnár Gábor (Hajdu), Bednárin József (Lieszkovecz), Oman János (Surány), Vaverka István (Koslatki), Mészáros György (K.-Tengelicz). Somogyi Ferencz (Olcsva), Sztudola András (Fanczal), Nagy Mihály barna (Egerszolát). Őri Mihály (*Szemcsecsehi, Ujdombovár*), Perla Mihály (Czabai), Izregli Vendel (Szentes), Horváth Mihály (Dunapentele), Brassói János (Kádár), Lipták György (Nagyszalatna), Prok János (Nagycsécs), Dudás Mihály (A. Berecski). Székely András (Szereg), Mátyás József (Lábatlan), Fantner Károly (B Szentgyörgy), (Ezeknek családja 400-400 korona segélyt kapott), Mizsák György (Petrócz), Sztratinszky Samu (Bulkesz), Major Elek (Mezőhegyes), Petrán János (Mikeháza), Eichert Katalin (Billéd), Hauser József (Püspökladány), Ursz Ilona (Keleczei) Veinreich Mihály Kara-Vukora), Ezeknek családja 100-100 korona segélyt kapott.

— **Hirdetmény.** A vallás és közokt. m. kir. miniszter ur 1902. április hó 2-án kelt 16690. számu rendeletével a gyergyóborszéki *állami elemi iskolai épités* alkalmával teljesitendő munkálatokat 24,656 kor. 05 fill. összeg erejéig engedélyezte. A fentemlitett munkálatok kivételének biztositása céljából az 1903. évi márczius 21-ik napjának 10 órájára a csikmegyei m. kir. áll. épitészeti hivatal helyiségében ujból tartandó zárt ajánlati versenytárgyalás hirdettetik. A versenyezni óhajtók felhivatnak, hogy a fentebbi munkálatok végrehajtásának elvállalására vonatkozó zárt ajánlataikat (az ajánlati költségvetéssel együtt) a kitűzött nap délelőtt 9 órájig a nevezett hivatalhoz annyival inkább igyekezzenek beadni, mivel a későbben érkezettek figyelembe nem fognak vétetni. Az ajánlathoz az általános feltételekben elöirt, az engedélyezett költségösszeg (illetve az ajánlati költségvetés végösszege) 5%-ának megfelelő bánatpénz (vagy a bánatpénznek az állampénztárnál (adóhivatalok, váminhivatalok, sóhivatalok stb.) történt letételét igazoló pénztári nyugta) csatolandó. A szóban forgó munkálatra vonatkozó műszaki müvelet és részletes feltételek a nevezett m. kir. államépitészeti hivatalos órákban naponkint megtekinthetők. Az ajánlatokban külön feltételeknek helye nincs. Kelt Csikszereda, 1903. évi márczius hó 3-án. Szabó Géza, kir. tanfelügyelő.

— **Zonofon.** A Helwig G. János kávéházában minden este hangversenyező Zonofon részére ujolag ötven darab uj lemest hozattak a legszebb és legválogatottabb darabokból, melyek között Patty Adelina világhirü énekesnő, továbbá Szoyer Ilonka és Hillgermann Laura operaházi énekesnők legkiválóbb ének számai mulattatják a közönséget.

— **A Bukaresti Magyar Ujságot,** mely Bálinth J. bukaresti róm. kath. lelkész gondos és figyelmes szerkesztésében olyan sok azol gálatot tesz az idegenben élő székely véreinknek, melegen ajánljuk olvasóinknak szives támogatásába. Előfizetési ára egész évre 8 korona. Az előfizetési pénz a kiadóhivatalhoz (Gr. Luis Modern nyomdájába Strada Academiei 14. szám.) intézendők. Ez az ujság, mely a romániai magyarság egyetlen magyar nyelvü organumát képezi, valóban megérdemelné, hogy innen a hazából is nagyobb támogatásban részesüljön, hogy üdvös működését anyagi akadályok nélkül folytathassa a székelység és magyarság érdekében.

CSARNOK.

Négy évszak.

— Irta: ifj. Botár Béla. —

Napsugaras tavasz, rózsa kelto hajnal,
Várlak hő reménynyel, tele ezer vágygyal;
Lent a szivem mélyén, len sugársik képed,
Oh jer' sebes szárnyan, ugy epedlek téged.

Langyos leheleted, mitől minden éled,
Mitől kivirágzik széles e természet,
Ugy esik lelkemnek, mintha csak ő volna:
Ifju álmaimnak tündér szép leánya!

Kalász érlelő nyár, hőtől izzó szép nyár,
Talán legkedvesebb most is csak te volnál;
Mikor reám borul lombsátorod árnya,
Mintha csak te volnál: férfi korom álma!

Hüvös berkek alján, csermely csevegése,
Szerelmes madárkák édes ömlengése,
Mintha te beszélnél, mintha te susognál:
Én édes szerelmem, szelid szép virágszál.

Lomb hullató bús ősz, hervadás világa,
Téged is szeretlek, panasz minek járja?
Mikor a sugárnak ömlik bucsu csókja,
Mintha csak te volnál: öregségem álma!

Bucsuzó madárdal, hulló sárga levél,
Mintha kór ágyamnál lelkem, te beszélnél,
Mintha vigasztalnál édes reménységgel,
A viszonlátásnak jól eső hitével!

Álom hintó zord tél, hallgatás világa,
Bárcsak mindig késnél, no jönnél a tájra;
Mikor szemfedőt szó a sok hópihécske
Mintha én is mennék végső pihenőre!

Laptulajdonos:
GYÖRGYJAKAB ÖRÖKÖSE.

Mauthner-féle Magvak

kaphatók

Nagy Gyulánál Csikszeredában.

Sz. 2217/903.

Hirdetmény.

Az arányositott csikmadarasi közhelyeket az általános helyszinelési állapot szerint feltüntető Csikmadaras község 241., 31., 51., 235. számu telekjegyzőkönyvei arányositás következtében az 1869. évi 2579. számu szabályrendelethez képest átalakittatnak és ezzel egyidejüleg mindazon ingatlanokra nézve, melyekre az 1886 évi 29. t.-cz., 1889. évi 38. t.-cz., 1891. évi 16 tczikkek a tényleges birtokos tulajdonjogának bejegyzését rendelik, az 1892. évi 29. tczikkben szabályozott eljárás a telekjegyzőkönyvi bejegyzések helyesbitésével kapcsolatosan foganatositatik.

E czélból az átalaktási előmunkálat hitelesitése és a helyszini eljárás Csikmadaras községben 1903. évi május hó 4-én fog kezdődni.

A tervezet hitelesitése, valamint általában a helyszini eljárás foganatositása végett Geczö Béla kir. tszki biró és egy kezelő személyből álló bizottság küldetik ki.

Ennél fogva felhivatnak:

1. az összes érdekeltek, hogy a hitelesitési tárgyaláson személyesen, vagy meghatalmazott által jelenjenek meg és az uj telekkönyvi tervezet ellen netaláni észrevételeiket annál bizonyosabban adják be, mivel a régi telekjegyzőkönyv végleges átalakitása után a téves átvezetésből eredhető kifogásokat jóhiszemü harmadik számu jegyzőkönyv irányában többé nem érvényesithetik;

2. mindazok, kik a telekjegyzőkönyvekben előforduló bejegyzésekre nézve okadatolt előterjesztést kivánnak tenni, hogy a telekkönyvi hatóság kiküldötje előtt a kitűzött határnapon kezdődő eljárás folyama alatt jelenjenek meg és az előterjesztéseiket igazoló okirataikat mutassák föl.

3. mindazok, kik valamely ingatlanhoz tulajdonjogot tartanak, de telekkönyvi bekebelezésre alkalmas okirataik nincsenek, felhivatnak, hogy az átirásra az 1886. évi 29. t.-cz. 15—18. §§-ai, az 1889. évi 38. t.-cz. 5—7 és 9. §-ai értelmében szükséges adatokat megszerezni törekedjenek és azokkal igényeiket a kiküldött előtt igazolják, avagy odahassanak; miszerint az átruházó telekkönyvi tulajdonos az átruházás létrejöttét a kiküldött előtt szóval ismerje el és a tulajdonjog bekebelezésére engedélyét nyilvánitsa, mivel különben jogaikat ezen az uton nem érvényesithetik és a bélyeg és illeték kedvezményétől is elesnek;

4. mindazok, kiknek javára tényleg már megszünt követelésre vonatkozó zálogjog, vagy megszünt egyéb jog van nyilván könyvileg bejegyezve, ugyszintén az ily bejegyzésekkel t.-cz.-zett ingatlanok tulajdonosai utasittatnak, hogy a bejegyzett jogoknak kitörlését kérelmezzék, illetőleg, hogy kitörlési engedély nyilvánitása végett a kiküldött előtt jelenjenek meg, mert ellenesetben a bélyegmentesség kedvezményétől elesnek.

A kir. törvényszék, mint tlkvi hatóság.

Csikszeredán, 1903. február hó 19-én.

Geczö Béla,
kir. tszéki biró.

1—3

Sz. 212/1903.
tlkkvi.

Árverési hirdetményi kivonat.

A csikszeredai kir. törvényszék, mint telekkönyvi hatóság közhirré teszi, hogy Botár Albert végrehajtatónak Olti Balázs végrehajtást szenvedő elleni 88 korona 39 fillér tőkekövetelés és járulékai iránti végrehajtási ügyében a csikszeredai kir. törvényszék területén lévő Csikmadéfalva község határán fekvő a csikmadéfalvi 194. sz. tjékvben foglalt A † 3. rend 968. hrsz. szántóra 41 korona, 4. rsz. 1212, 1213, 1214. hrsz. szántóra 2 korona, 5. rendsz. 1321. hrsz. szántóra 34 korona, 6. rendszám 1417. hrsz. szántóra 36 korona, 7. rsz. 1512, 1533. hrsz. szántóra 49 korona, 8. rsz. 1515, 1516. hrsz. szántóra 7 korona, 9. rsz. 2334. hrsz. szántóra 19 korona, 10. rsz. 2455. hrsz. szántóra 9 korona, 11. rsz. 2883. hrsz. szántóra 40 korona. 12. rsz. 3057. hrsz. kaszálóra 50 korona, 13. rsz. 3130 hrsz. kaszálóra 24 kor. 14. rsz. 3430. hrsz. szántóra 3 korona, 15. rsz. 4110 hrsz. szántóra 10 korona, 16. rendszám 4162. hrsz. szántóra 5 korona, 17 rend. 4170. hrsz. szántóra 2 korona, 18. rend. 4197, 4198. hrsz. szántóra 6 korona, 19. rsz. 4223. hrsz. szántóra 13 korona, 20. rend. 4354—4356. hrsz. szántóra 19 kor. 21. rend. 4401. hrsz. szántóra 20 korona, 22. rend. 4424. hrsz. szántóra 8 korona, 23. rend. 4455. hrsz. szántóra 6 kor. 24. rend. 4526. hrsz. szántóra 3 korona, 25. rend. 4552. hrsz. szántóra 6 korona, 26. rend. 5701. hrsz. szántóra 16 korona, 27. rendszám 5894, 5895. hrsz. kaszálóra 15 korona, 28. rend. 5954, 5955. hrsz. kaszálóra 4 korona, 30. rend. 6132, 6133, 6135, 6136, 6137. hrsz. szántóra 65 korona, 31. rsz. 6215, 6216, 6217, 6226, 6227. hrsz. szántóra 14 korona, 32. rsz. 6342. hrsz. szántóra 6 korona, 33. rend. 6364. hrsz. kaszálóra 31 korona, 35. rend. 6685. hrsz. kaszálóra 10 korona, 36. rend. 6072—6711, 6714—6717, 6719. hrsz. szántóra és kaszálóra 35 korona, 37. rend. 7011. hrsz. szántóra 28 korona, 38. rsz. 7029. hrsz. kaszálóra 95 kor. 39. rend. 7037 hrsz. kaszálóra 47 korona, 40. rend. 7284. hrsz. kaszálóra 16 korona 41. rsz. 7429. hrsz. kaszálóra 5 koronában megállapitott kikiáltási árban Olti Juliánna, Olti Elvira, Olti János, Olti Mátyás, Olti Ágnes, Olti Anna társtulajdonosok jutalékára is, a csikmadéfalvi 697. sztjkvben foglalt A † 1. rendszám 6586a, 6586b, 6587—6593. hrsz. kaszálóra 12 koronában megállapitott kikiáltási árban Olti Péter (meddő) Olti István özv., Olti Lajos vak, Olti Mózes ifj., Olti Lajos, Kelemen János, Olti János és Olti Mátyás társtulajdonosok jutalékára is elrendelte és hogy a fennebbmegjelölt ingatlanok az **1903. évi április hó 7-ik napján d. e. 9 órakor** Csikmadéfalva községházánál megtartandó nyilvános árverésen a megállapitott kikiáltási áron alul is eladatni fognak.

Árverezni szándékozók tartoznak az ingatlanok becsárának 10%-át készpénzben, vagy az 1881. évi LX. t.-cz. 42. § ában jelzett árfolyammal számitott és az 1881. évi november hó 1-én 3333. sz. alatt kelt m. kir. igazságügyminiszteri rendelet 8. §-ában kijelölt óvadékképes értékpapirban a kiküldöttkezéhez letenni, avagy az 1881. évi LX. t.-cz. 170. § a értelmében a bánatpénznek a biróság-nál előleges elhelyezéséről kiállitott szabályszerü elismervényt átszolgáltatni.

A kir. törvszék, mint tlkvi hatóság.

Kelt Csikszeredán, 1903. évi jannár hó 9-ik napján.

Geczö Béla, kir. tszéki biró.

Szám 723—1903.
tlkkvi.

Árverési hirdetményi kivonat.

A csikszentmártoni kir. járásbiróság mint telekkönyvi hatóság közhirré teszi, hogy a Csikszentgyörgyi községi hitel szövetkezet végrehajtatónak Erdély Imre végrehajtást szenvedő elleni 254 kor. tőkekövetelése és jár. iránti végrehajtási ügyében a csikszeredai kir. tör-

vényszék a csikszentmártoni kir. járásbiróság területén lévő a Menaság község határán fekvő a menasági 810 sz. tljkvben 805 hrsz. ingatlanra 320 korona, 986 hrsz. ingatlanra 2 korona, 993 hrsz. ingatlanra 2 korona, 2333. hrsz. ingatlanra 3 korona, 2743. hrsz. ingatlanra 2 korona, 4043. hrsz. ingatlanra 10 korona, 4977. hrsz. ingatlanra 9 korona, 5873., 5874. hrsz ingatlanra 15 korona, 6026/1. hrsz. ingatlanra 10 korona, 6313. hrsz. ingatlanra 2 korona, 6355. hrsz. ingatlanra 3 korona, 8728. hrsz. ingatlanra 40 korona, 8733. hrsz. ingatlanra 77 korona, 8758. hrsz. ingatlanra 28 korona, 10716. 10717. hrsz. ingatl. 76 kor. 14228/3. hrsz. ingatlanra 5 korona, 11556. hrsz. ingatlanra 20 korona, 12269. hrsz. ingatlanra 1 korona, 12302. hrsz. ingatlanra 3 korona, kikiáltási árban a Bükszádi Takarékpénztár Részvénytársaságnak Erdély Ignáczné sz. Oláh Borbára, Erdély Anna menasági lakósok és Csikmegye nevelési pénztára késedelmes vevők ellenében jelen sz. alá beadott visszárverési kérése következtében elrendelte és hogy a fennebb megjelölt ingatlanok az **1903. évi április hó 5 napján d. e. 9 órakor** Menaság községházánál megtartandó nyilvános árverésen kikiáltási áron alól is eladatni fognak.

Árverezni szándékozók tartoznak az ingatlanok becsárának 10%-át vagyis 62 kor. 80 fillért készpénzben, vagy az 1881. LX. t.-cz. 42. §-ában jelzett árfolyammal számitott és az 1881. évi november 1-én 3333. szám alatt kelt igazságügyminiszteri rendelet 8. § ában kijelölt óvadékképes értékpapirban a kiküldött kezéhez letenni, avagy az 1881. LX. t.-cz. 170. §-a értelmében a bánatpénznek a biróságnál előleges elhelyezéséről kiállitott szabályszerű elismervényt átszolgáltatni.

Csikszentmárton, 1903. évi jan. hó 24-én.

A kir. jbiróság, mint tlkkvi hatóság.

Dr. Szabó Alajos,
kir. aljbiró.

103—1903.
végrh. szám.

Arverési hirdetmény.

Alulirt birósági végrehajtó az 1881. évi LX. t.-cz. 102. §-a értelmében ezennel közbirré teszi, hogy a csikszeredai kir. járásbiróság 1898. évi Sp. II. 80/2. számu végzése következtében dr. Erőss Vilmos ügyvéd által képviselt Szőcs András és társai csikvacsárcsi javára Fodor Ignácz és társai csikvacsárcsi lakósok ellen 13 kor. 96 fil. hátrálék s jár. erejéig 1902. évi január hó 7-én foganatositott kielégitési végrehajtás utján lefoglalt és 660 koronára becsült következő ingóságok u. m.: 1. Fodor Félixnél szekerek. 2. Fodor Ignácznál tehén és szekér. 3. Fodor Dánielnél tehén és szekér. 4. Fodor Lajosnál tehén és szekér. 5. ifj. Fodor Gáspárnál tehén és szekér nyilvános árverésen eladatnak.

Mely árverésnek csikszeredai kir. járásbiróság 1903. évi V. számu végzése folytán 22 kor. 20 fil. tőkekövetelés és eddig összesen 5 kor. 47 fil. biróilag már megállapitott költségek erejéig végrehajtást szenvedők lakásain Csikvacsárcsin leendő eszközlésére **1903. évi márczius hó 18-ik napjának d. e. 10 órája** határidőül kitüzetik és ahhoz a venni szándékozók oly megjegyzéssel hivatnak meg, hogy az érintett ingóságok az 1881. évi LX. t.-cz. 107. és 108. §-a értelmében készpénzfizetés mellett, a legtöbbet igérőnek, szükség esetén, becsáron alul is el fognak adatni.

Amennyiben az elárverezendő ingóságokat mások is le és felülfoglaltatták s azokra kielégitési jogot nyertek volna, ezen árverés az 1881. évi LX. t.-cz. 120. §. értelmében ezek javára is elrendeltetik.

Kelt Csikszeredán, 1903. évi február hó 26-ik napján.

Ábrahám Márton,
kir. bir. végrehajtó.

Szám 1181—1903.
tlkkvi.

Árverési hirdetményi kivonat.

A csikszentmártoni kir. járásbiróság, mint telekkönyvi hatóság közhirré teszi, hogy ifjabb Darvas Albertnek Incze Ignácz és Kovács Mihály végrehajtást szenvedő elleni 145 korona 60 fillér tőkekövetelés és jár. iránti végrehajtási ügyében a csikszeredai kir. törvényszék, a csikszentmártoni kir. járásbiróság területén lévő a Csikszentsimon község határán fekvő a csikszentsimoni 71. számu tljkvben 139., 140. hrsz. ingatlanra 339 korona, 1030, 1031. hrsz. ingatlanra 342 kor., 1550., 1551/1. hrsz. ingatlanra 52 korona, 1552. hrsz. ingatlanra 30 kor., 1591. hrsz. ingatlanra 41 korona. 1715. hrsz. ingatlanra 20 korona, 1791. hrsz. ingatlanra 24 korona, 1896. hrsz. ingatlanra 52 korona, 2027. hrsz. ingatlanra 4 korona, 2092/1. hrsz. ingatlanra 9 korona, 2135. hrsz. ingatlanra 9 korona, 2261. hrsz. ingatlanra 33 korona, 2542. hrsz. ingatlanra 15 korona, 2547/2. hrsz. ingatlanra 3 korona, 2766/2. hrsz. ingatlanra 29 korona, 2863. hrsz. ingatlanra 22 korona, 2961/1. hrsz. ingatlanra 5 korona, 2993. hrsz. ingatlanra 12 korona, 3028. hrsz. ingatlanra 20 korona, 3344., 3345. hrsz. ingatlanra 97 korona, 3414., hrsz. ingatlanra 20 korona, 3779., 3862/2., 3863. hrsz. ingatlanra 45 korona, 3930., 3931. hrsz. ingatlanra 29 korona, 3967. hrsz. ingatlanra 69 korona, 4524. hrsz. ingatlanra 8 korona, 4570. hrsz. ingatlanra 6 korona, 4863. hrsz. ingatlan 1 korona, 5106. hrsz. ingatlan 6 korona, 5166. hrsz. ingatlan 8 korona, 5455/2. hrsz. ingatlan 4 korona, 6381., 6383., 6384/1. hrsz. ingatlan 11 korona, 6664 hrsz. ingatlan 5 korona, 6717/2. hrsz. ingatlan 4 korona, 6781/a., 6782/a., hrsz. ingatlan 5 korona, 6934. hrsz. ingatlan 4 korona, 6964/2. 6965., 6966. hrsz. ingatlanra 18 korona, 7010. hrsz. ingatlanra 3 korona, 7014. hrsz. ingatlanra 5 kor., 7041/1. hrsz. ingatlanra 6 korona, 7045. hrsz. ingatlanra 21 korona, 7050. hrsz. ingatlanra 3 korona, 7063., 7064. hrsz. ingatlanra 14 kor., 7169., 7170. hrsz. ingatlanra 9 korona, 7172 hrsz. ingatlanra 6 korona, 7241. hrsz. ingatlanra 3 korona, 7378. hrsz. ingatlanra 10 kor., 7601/1., 7603., 7604. hrsz. ingatlanra 8 korona, 7651/1. hrsz. ingatlanra 3 korona, 7893. hrsz. ingatlanra 8 korona, 7932/1. hrsz. ingatlanra 18 korona, 7934. hrsz. ingatlanra 10 korona, 8067. hrsz. ingatlanra 26 korona, 8092. hrsz. ingatlanra 23 korona, 8194. hrsz. ingatlanra 10 korona, 8338/2. 8339., 8340. hrsz. ingatlanra 15 korona, 8388., 8389/1. hrsz. ingatlanra 11 korona, 8402. hrsz. ingatlanra 7 korona, 9209/2. hrsz. ingatlanra 4 korona, 3258. hrsz. ingatlanra 29 korona, 5456. hrsz. ingatlanra 3 korona, ezennel megállapitott kikiáltási árban, a csikszentsimoni 518. sz. tljkvben 4089—4099. hrsz. ingatlanokra 250 korona, a csikszentsimoni 529 sz. tljkvben 4195., 4202. hrsz. ingatlanokra 59 korona ezennel megállapitott kikiáltási árban elrendelte és hogy a fennebb megjelölt ingatlanok az **1903. évi május hó 15-ik napjának d. e. 9 órakor** Csikszentsimon község házánál megtartandó nyilvános árverésen a megállapitott kikiáltási áron alul is eladatni fognak.

Árverezni szándékozók tartoznak az ingatlanok becsárának 10%-át, összesen 215 korona 50 fillért készpénzben, vagyis az 1881. évi LX. t.-cz. 42. §-ban jelzett árfolyammal számitott és az 1881. évi november hó 1-én 3333. szám alatt kelt igazságügyminiszteri rendelet 8. §-ában kijelölt óvadékképes értékpapirban a kiküldött kezéhez letenni, avagy az 1881. évi LX. t.-cz. 170. §-sa értelmében a bánatpénznek a biróságnál előleges elhelyezéséről kiállitott szabályszerű elismervényt átszolgáltatni.

A kir. járásbiróság tlkkvi hatósága.

Csikszentmárton, 1903. évi január hó 30-ik napján.

Dr. Szabó Alajos,
kir. albiró.

---

270. szám.
kj. 903.

Faeladási hirdetmény.

A csikdánfalvi közbirtokosság tulajdonát képező Csikmadaras II-ik rész „Árpás" és „Sugó" erdőrészekben a nagyméltóságu földmivelési miniszter ur 38856—901. számu rendeletével rendkivüli kihasználásra engedélyezett összesen 486·8 kat. holdon található 48140 köbméter fenyő haszonfa eladása céljából folyó év **márczius hó 30-án** Csikdánfalva község hivatalos házánál d. e. 9 órakor nyilvános szó és zárt irásbeli versenytárgyalás fog tartatni.

Az összes fatömeg kikiáltási ára 107147 korona, azaz Egyszázhétezeregyszáznegyvenhét korona.

Árverezni kivánók erről azon felhivással értesittetnek, hogy az árverés megkezdése előtt a kikiáltási ár 10%-át az árverési bizottság elnökének kezéhez tegyék le.

Utóajánlatok nem fogadtatnak el

Az árverési és szerződési feltételek megtekinthetők Csikdánfalva község házánál és a járási erdőgondnoksági irodába a hol az erdő állapotára vonatkozó részletes felvilágositások is megkaphatók.

Csikdánfalván, 1903. év márczius hó 3-án.

Antal Gergely s. k., **Árpa Lajos** s. k.,
ld. birtokossági elnök. k. jegyző.
1—3

Sz. 45—903. Polg.

Hirdetmény.

Becze Antal és társai által Csikszentmárton község határának általános tagositása iránt beadott kérés alapján a megengedhetőség kérdésében tartandó tárgyalás határidejéül Csikszentmárton község házához **1903. évi márczius hó 26-ik napjának d. e. 8 órája** tüzetik ki s annak megtartásával Antalffy Gábor kir. törvszéki biró bizatott meg.

Ezen tárgyalásra az érdekelt birtokosok a 356—893. I. M. rendelet 41—47. §-aiban foglalt következmények terhe alatt oly figyelmeztetéssel idéztetnek meg, hogy a meg nem jelenők ugy fognak tekintetni, mint a kik a tagositásba beleegyeznek.

A kérés alólirt kir. törvényszéknél és Csikszentmárton község elöljáróságánál megtekinthető.

A kir. törvényszék üléséből.

Csikszereda, 1903. január 20.

Dr. Perjéssy, elnök. **Veress,** jegyző.
1—3

---

64. szám v. 903.

Versenytárgyalási hirdetmény.

A csikvármegye területén lévő I. a Szereda-Mindszent-szentmártoni II. a szentkirály-kézdivásárhelyi és III. a Tusnádkozmási törvényhatósági közutakon 1903., 1904. és 1905. években eszközlendő kavicsszállitás biztositása végett a folyó évi **1903. évi márczius hó 21-én** az államépitészeti hivatal helyiségében zárt irásbeli ajánlatok utján versenytárgyalás tartatik.

Felhivatnak ennél fogva vállalkozni óhajtók, hogy ajánlataikat a fentemlitett államépitészeti hivatalhoz czimezve, legkésőbb a kitüzött tárgyalási nap **d. e. 10 óráig** nyujtsák be.

Később beérkezett ajánlatok, valamint általában a bármikor beérkezett táviratok és utóajánlatok figyelembe vétetni nem fognak.

Az ajánlatok öt pecséttel zártboritékon a czimzésen felül világosan kiirandó az államépitészeti hivatal és azon törvényhatósági közutak neve, melyre az ajánlat vonatkozik.

Az ajánlatok az államépitészeti hivatalban átvehető ajánlati és felosztási kimutatási minta szerint teendők meg.

Azon esetben, ha ajánlat tevő a felosztási kimutatásban kitett kőmintából eltérő kőanyagot kivánna szállitani ennek saját pecsétjével ellátott két mintáját ajánlatához mellékelni s egyuttal a felosztási kimutatás 6 rovatában a termelési helyet is megjelölni tartozik.

Az árnak a felosztási kimutatásban kitett mintával azonos vagy bár attól eltérő, de legalább is oly minőségü anyagra kell vonatkoznia.

A benyujtott ajánlatok vissza nem vonhatók s mindegyik ajánlatot tevő ajánlatának beadásától számitott (2) két hétig kötelezettségben marad.

Az ajánlatok a három utvonalra külön-külön adandók be, de a közutnak csupán egyes részére tett ajánlatok figyelembe vétetni nem fognak.

Ugy az ajánlat mint a mellékelt kavicsfelosztási kimutatás szabályszerü bélyeggel látandó el és mindkettő az ajánlat tevő által aláirandó.

A bánatpénzek az ajánlathoz csatolandók.

A bánatpénznek a tárgyalásnál alapul szolgáló felosztási kimutatásba kitett menynyiség után az ajánlott árak összegének 5%-kát kell kitenni.

Azoknak az ajánlat tevőknek kiknek ajánlata el nem fogadtatnak, bánatpénze az árlejtés eredménye feletti határozat hozatal után fog kiadatni, illetve az intézkedés a kiadatás iránt megtétetni.

A szállitási szerződés és részletes feltételek, az ajánlati minta s ennek melléletét képező felosztási kimutatás és kőminták az államépitészeti hivatalnál a szokott hivatalos órákban átvehetők illetve megtekinthetők.

Csikszereda, 1903. évi február hó 14-én.

M. kir. államépitészeti hivatal.

Szám 6603/902. polg.

Hirdetmény.

Csikszépviz község általános határának tagositási iránti ügyében a kir. táblának 2113/902. sz. a. kelt végzése következtében a mérnök választására és a költség előirányzat elkészitésére Antalffy Gábor kir. trvészéki biró vezetésével tartandó tárgyalásnak határidejéül **1903. évi márczius hó 20-ik napjának d. e. 9 órája** Csikszépviz község házához kitüzetik, s arra az érdekelt birtokosok a törvényes következmények terhe alatt megidéztetnek.

A birtokrendezési mérnökök felhivatnak, hogy azok a kik a működő mérnöki teendőket elvállalni szándékoznak ajánlataikat a kir törvényszékhez, vagy a csikszépvizi községi elöljárósághoz küldjék be és ajánlatnikat két irányban tegyék meg t. i. hogy mily egység-árért kivánnának vállalkozni katasztrális holdankint arra az esetre, ha kizárólag a tagositási és arra az esetre ha e mellett az arányositási munkálatokra is kineveztetnének.

A kir. törvényszék üléséből.

Csikszereda, 1902 novemben hó 11.

Dr. Perjéssy, elnök. **Elovicz,** jző.
2—3

Sz. 903—903.
ki.

Pályázati hirdetmény.

Csikmegye felcsiki járásában Csikszentmiklós, Borzsova és Delne községekből Csikszentmiklós székhelylyel alakult körben a körjegyzői állás lemondás folytán üresedésbe jövén, az 1886. évi XXII. t.-cz 82. §-a értelmében arra ezennel pályázatot hirdetek.

Felhivom mindazokat, kik ezen állást elnyerni óhajtják, hogy az 1883. évi I. t.-cz. 6. §-ának megfelelőleg felszerelt és eddigi szolgálatukat is feltüntető pályázati kérésüket hozzám legkésőbb az **1903. év márczius 25-ig** annál bizonyosabban adják be, mert a később beadottakat nem fogom figyelembe venni.

A körjegyző javadalmazása áll: 1. Évi 800 kor. fizetés. 2. Ujonnan épült és az igényeknek teljesen megfelelő természetbeni lakás. 3. Irodai átalány 90 korona 4. Magán munkálatokért a szabályrendeletileg megállapitott dijak. 5. S végül mint kinevezendő állami anyakönyvvezetőnek évi 160 korona tiszteletdij.

A választás Csikszentmiklós községben az **1903. év márczius hó 31-én délelőtt 9 órakor** fog megtartatni és a megválasztott jegyző állását azonnal elfoglalni tartozik.

Csikszereda, 1903. márczius hó 1-én.

Fejér Sándor,
főszolgabiró.
2—3

Sz. 192—903
ki.

Pályázati hirdetmény.

Csikmegye felcsiki járásához tartozó Gyimesbükk, Gyimesfelső- és Középlok községekből alakitott gyimesi közegészségügyi körben Gyimesbükk község székhelylyel az orvosi állomás lemondás folytán üresedésbe jövén, annak betöltése végett ezennel pályázatot hirdetek.

Ezen állomással 1200 kor. évi fizetés, 80 kor. lakbér és mind kinevezendő csikgyimesi pályaorvosnak az Ajnádtól—Gyimesig terjedő 31·3 klm. hosszu vonalszakaszon a pályaorvosi teendők végzéséért évi 600 korona tiszteletdij jár. A községekkel és azok közigazgatási területén levő fürésztelepek tulajdonosaival egyezség utján megállapitandó látogatási, látlelet és bizonyitvány kiállitási dijakon kivül körorvos a védhimlő oltásért és ujraoltásért az országos érvényü dijakat felszámithatja és a biróságok felhivására végzett szakértői működésekéri a szabályszerü dijakat igényelheti, székhelyén a halottkémlést és husszemlét a szabályszerü dijak mellett végezni s községeit havonkint kétszer beutazni tartozik. Körközségeinek szegényeit pedig ingyen köteles gyógykezelni. A magán látogatásokra felektől fuvart követelhet. Felhivom mindazon orvostudorokat, kik ezen állást elnyerni óhajtják, miszerint az 1883. évi I. t.-cz. 9. §-a értelmében eddigi gyakorlatukat is igazoló okmányokkal felszerelt kérelmüköt hozzám **1903. évi márczius hó 31-ig** nyujtsák be. A választás Gyimesbükkön **1903. év április 4-én délután 1 órakor** fog megtartatni.

Csikszereda, 1903. márczius hó 1-én.

Fejér Sándor,
főszolgabiró.
2—3

Székely Borkereskedés Részvénytársaság
Székelykeresztúron.

Ajánlja tiszta, finom zamatu borait, jutányos árakban.

A közönség saját érdekét védi meg, ha innen szerzi be szükségletét.

Forgalomban lévő borai:

Asztali	1902. évi	40	fill.
Asztali	1901. „	40	„
Asztali (Szénaverési) .	1901. „	46	„
Finom asztali	1895. „	52	„
Pecsenye .	1892. „	56	„
Schiller (piros) . . .	1896. „	52	„
Rácsürmös (óborral feltöltve)		56	„
Rózsamáli	1896. „	64	„
Rizling I.	1890. „	90	„
Rizling II.	1896. „	72	„
Leányka .	1890. „	1·20	„

Életrevalóság, becsületbeli dolog megbecsülni, pártolni a nagy közönség érdekét szolgáló intézményeket, élhetetlenség, gyámoltalanság ellenkezőt cselekedni. 1—5

Köhögés és rekedtség ellen nincs jobb a **RÉTHY-féle**

pemetefű czukorkánál,

de vásárláseánál vigyázzunk és határozottan RÉTHY-felét kérjünk, mivel sok haszontalan utánzata van.

1 doboz ára 60 fill.

Csak RÉTHY-félét fogadjunk el!

Egy jó családból való fiu,

kinek 2—3 gimnáziuma van, tanulónak felvétetik lapunk nyomdájában.

Női gallérok, kabátok és diszkalapok!

Férfi, gyermek czipők és harisnyák — Női és férfi divatczikkek

Van szerencsém a n. é. közönség szives tudomására hozni, hogy üzletemet az

tavaszi és nyári szezonra

ujonnan rendeztem be és ezentul is ép ugy, mint eddig, a legszolidabb árakon fogom áruczikkeimet árusitani, mert főelvem: **kevés haszon mellett nagy forgalmat elérni.**

A mélyen tisztelt közönség eddigi bizalmát jövőre is kérve, **üzletemet** jóindulatu pártfogásukba ajánlva, maradok

kész szolgálattal

Székelyhidy Sándor

női és férfi divatüzlete (Csikszereda).

49—52

Üzletem a Hutter szállodával szemben!

Figyelemre méltó!

Van szerencsém tisztelettel értesiteni a nagyérdemű vevőközönséget, miszerint a tavaszi és nyári szezonra ujonnan és dusan fölszereltem raktáromat kész férfi és gyerek **öltönyökkel**, melyek nagy választékban kaphatók.

Vannak továbbá raktáromon dus választékban különféle jó minőségű **nagy kendők**, különféle jó **paplanok — madraczok — ágy és asztalteritők**, különféle jó minőségű lepedő és egyéb szükséglethez **vásznak, oxfortok és tarka takács** — női **köntös kelmék**; van továbbá dus választékban mindennemű **fa- és vasbutor**, mindenfajta divánok, képek, tükrök, ingaórák, gyerekkocsik stb. valamint a legjobb gyártmányu különféle **varrógépek** mindenféle mesterember részére, valamint családi használatra.

Mindezen czikkeket a lehető legolcsóbb árak és legelőnyösebb feltételek mellett havi részletfizetésre is elárusitok. Ezekután tisztelettel kérem a nagybecsü vevő közönséget legyen teljes bizalommal iráutam és szerezze nálam be esetleges szükségletét, mely teljes megelégedésére lesz részemről kiszolgálva.

A nagyérdemű közönség becses pártfogását kérve, maradok illő tisztelettel

Szőllősy Zs.

9—20 Brassó, Kapu-utcza 52.

Minden alkalommal pártoljuk városunk iparát!

PORST FERENCZ

férfi- és női-czipész üzlete Csikszeredában (Piacztér)

Van szerencsém a n. é. közönség becses figyelmét felhivni

Czipész üzletemre.

Több éven át szerzett tapasztalatom és szakmámban való gyakorlatommnál fogva azon helyzetben vagyok, hogy **jutányos árak mellett** is **csin** és **izlés** tekintetében a külfölddel a versenyt felveszem. Készitek a legjobb bőrökből mérték szerint:

uri-, női- és gyermek-czipőket

8—10 a legegyszerübbtől a legdiszesebbig pontos időre.

Javitásokat olcsón vállalok.

MEGHIVÓ.

A Székely Népbank Részvény-Társaság

I-sö évi

rendes közgyülését

1903. évi márczius hó 29-én d. e. 9 órától kezdve saját helyiségében tartja, melyre a részvényesek az alapszabályok 49. §-sa értelmében meghivatnak.

Tárgysorozat:

1. Az 1902. évi zárszámadás beterjesztése.
2. Az igazgatóság és felügyelő bizottság jelentése.
3. A mérleg elfogadása és a felmentvény megadása.
4. Inditványok.

Csikszentmártonon, 1903. évi február hó 27-én.

Az igazgatóság.

Vagyon. **Mérleg számla 1902. deczember hó 31-én.** Teher.

		kor.	fil.	kor.	fil.			kor.	fil.	kor.	fil.
11	Pénztár készlet . . .	12009	91			1	Részvénytőke . .	40000			
1	Befizetendő részv.-tőke	8000				2	Betétek . . .	38770	14		
6	Váltó tárcza	57946				3	Jövő évre befolyt kam.	586			
7	Kötelezvények . . .	800				5	Fizetendő bélyegilleték	4	56		
17	Irodai berendezések	948	95	79704	86		Tartozás irodai berendezésért	300			
						30	Fizetendő 10% betéti kamatadó	18	84	79679	54
							Egyenleg mint nyereség			25	32
				79704	86					79704	86

Tompos János, s. k. pénztáros. **Hodor Jakab**, s. k. könyvelő.

Bartalis Ágost, s. k. vezérigazgató.

Ujfalusi János, s. k. igazg. tag. **Jakab Gyula**, s. k. igazg. tag.

Dr. Nagy Jenő, s. k. igazg. tag. **Kölönte László**, s. k. igazg. tag.

András Lajos, s. k. f. b. elnök.

Csoboth István, s. k. f. b. tag. **Tompos Sándor**, s. k. f. b. tag.

Tartozik. **Nyeremény számla 1902. deczember hó 31-én.** Követel.

		kor.	fil.	kor.	fil.			kor.	fil.	kor.	fil.
14	Tőkésitett és kiflzetett betéti kamatok . .	188	86			3, 4, 27	Kamatok és illetékek	1303	26		
15	Tisztviselői fizetések	333	33			8	Betéti könyvecskék utáni dijak	6	80		
16	Napibiztosok dijai .	55				9	Részvényátirási dijak .	12			
17	Üzleti költségek .	681	07			24	Idegen pénzintézeteknél elhelyezett tőkék kamatai	219	92	1541	98
19	Házbér	36									
22	Postai költségek . . .	16	54								
26	Visszatéritett kamatok	50									
28	Alakulási költség . . .	137	02								
30	10% os betéti kamatadó	18	84	1516	66						
	Egyenleg mint nyereség			25	32						
				1541	98					1541	98

Tompos János, s. k. pénztáros. **Hodor Jakab**, s. k. könyvelő.

Bartalis Ágost, s. k. vezérigazgató.

Ujfalusi János, s. k. igazg. tag. **Jakab Gyula**, s. k. igazg. tag.

Dr. Nagy Jenő, s. k. igazg. tag. **Kölönte László**, s. k. igazg. tag.

András Lajos, s. k. f. b. elnök

Csoboth István, s. k. f. b. tag. **Tompos Sándor**, s. k. f. b. tag.

A Bükszádi Takarékpénztár Részvény-Társaság

IV-ik évi

rendes közgyülését

1903. évi márczius hó 31-én d. e. 9 órakor saját helyiségében tartja, melyre a t. cz. részvényesek meghivatnak.

Tárgysorozat:

1. Az igazgatóság jelentése és a zárszámadás beterjesztése.
2. A felügyelő bizottság jelentése.
3. A felmentvény megadása.
4. Egy igazgatósági tagnak 2 évre leendő megválasztása, valamint az ezen választás folytán esetleg a felügyelő bizottságban megüresedő helynek vagy helyeknek választás utján való betöltése.
5. Egyéb igazgatósági előterjesztések.
6. Az alapszábályok módositása tárgyában beadott kérés tárgyalása.

Kivonat az alapszabályok 39. §-ából: Aki szavazatát a közgyülésen érvényesiteni akarja, részvényét a megelőző nap d. u. 5 óráig a takarékpénztárnál letenni tartozik

Az igazgatóság.

1884-béli Kisküküllő menti bor

20 hektóliter eladó Jakab Lajosnál Csikszeredában. 6—10

Csikszépvizen

a Rózsa Györgyné kétkövü lisztelő malma több évre bérbe adandó, esetleg örök áron is eladó, értekezhetni a tulajdonosnál Csikszépvizen. 2—2

URANOS-KÉK 2—20

ruha-mossához a legjobb kékitőszer.

– Törvényesen védve.

Mosó-intézetekben, háztartásokban a **legkedveltebb** ruhakékitő.

Olcsó és felülmulhatlan!

kis üveg 24 fillér, tizszeri mosáshoz elegendő. — 1 nagy üveg 1·60 kor., ½ üveg 1 kor.

Kapható mindenütt.

Utánzatoktól óvakodjunk!

Kizárólagos gyártói: **HOCHSINGER TESTVÉREK vegyészeti gyára** **BUDAPEST,** VI., Rózsa-utcza 85.

Nyomatott Csikszeredában, Szvoboda Testvérek könyvnyomdájában. 1903.